БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

36-хи жэлээ гарана

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 275 (9107)
НОЯБРИИН 22
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ бэшэг

…рикын Холбоото Штадуудта …hая аяншалжа ерэhэнтэй …амдуулан, СССР-эй Ми…нүүдэй Соведтэ, манай пар… Центральна Комитедтэ совет …hөө, гадаадын оронуудай эр…hээ хэдэн олон мянган бэшэ… телеграммануудоро, орожо… байhаар. Американо-советскэ …саануудай hайжаржа эхил… гүрэнүүдэй хоорондохи …саанда тохёолдодог түг…лэй hулархашуу болож… …нда, уласхоорондын ор… байдалай hайжаржа бай… баясажа байhанаа эдэ хани… бэшэгүүд соо элирхэйлэн …гдэнэ. Буу зэбсэг бүхы дэ… …хүсэдөөр хуряаха тухай Совет… Союзай дурадхал оруулhанда …ехээр баясажа байhанаа эдэ …үүд соо мүн лэ элирхэйлэгдэ… …э дурадхалнууд бэелүүлэг… байгаа hаа, хүн түрэлтэнэй …тэдэ шэнэ үе нээжэ үгэхэ, дэлхэй дээрэ тогтууритай, …бэхи эб найрамдал хангаха …эжэ үгэхэ байна бшуу.

…миие хүсэhэн бэшэгүүд болон …рамманудые минии нэрэ дээ…гээhэн бүхы совет нүхэдтэ, …дын оронуудтахи бүхы хани… элдэб гүрэнүүдэй эрхэтэдтэ …баясхалан хүргэхые хүсэнэб. …рикын эрхэтэд—хүдэлмэри… фермернүүд, интеллигенциин …гшэд, ажал хэрэг эрхилдэг …хани ёhоной олон бэшэгүү…ыгээгээ. СССР-эй Министр… Соведэй Түрүүлэгшэ США… Президент хоёрой бэе бэедээ …алсаха болоhон ушар эдэ …үүд дотор hайшаагдана, мүн …скэ Союзай болон Америкын …ото Штадуудай хоорондохи …саан hайжар hайжарhаар ха…ной харилсаан болоhой, «хүй…йе», яаралтайгаар зэбсэгжэл…болюулхын тулада Советскэ …тельство саашадаа оролдолго …най гэжэ хүсэжэ байhаниинь …йлэн мэдүүлэгдэнэ. Эб най…лда дуратай ленинскэ гадаа… политика Советскэ прави…во хододоо бэелүүлдэг бай…ашадаашье бэелүүлхэ. Нэгэ …й нүгөөдүүлэйнгээ дотоодын …үдтэ хамаарал сахагүй гэhэн …ые Советскэ правительство …бэри болгодог, али алиндаа …гаар; бүхы оронуудтай, тэрэ Америкын Холбоото Шта…ай харилсаа холбоо; хани ба… тогтоохые оролдодог, бүхы …дээрэ эб найрамдал бэхи…ын тулада; бүхы шухала юумэ …байгаа, хэhээршье гэжэ Аме…хи корреспондентнүүдтэ ха…ые хүсэнэб.

…иалистическэ оронуудай эрхэ… олон бэшэг ороо. Советскэ …й болон социалистическэ бү…онуудай түйлалтануудай тү… …могорхол, манай оронуудай …дые зоригжуулан, тусгаар …жалтануудые түйлаха арга …он социалистическэ байгуу…и түлөө омогорхол эдэ сэдь…элгэмэ, тон хани халуун бэ… соо мэдүүлэгдэhэн байна.

Америкын Холбоото Штадуудта аяншалгаhаа уламжалан, минии нэрэ дээрэ hайниие хүсэн эльгээгдэhэн олон тоото бэшэгүүд дотор дэлхэйн бүхы оронуудhаа ороhон бэшэгүүдэй бии байhанда үнэн зүрхэнhөө баясанаб. Америкын Холбоото Штадуудта минии аяншалгын хойноhоо бүхы дэлхэйн хүн зон анхаралтайгаар ажагладаг, энэ аяншалгые бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ шухала алхам гэжэ тоолодог байhыень эдэ бэшэгүүдые уншахадаа бүри ехээр этигэхээр болоно.

Харин өөрынгөө хүндэтэ Эхэ оронойхидhоо—Советскэ Союзай эрэгтэй, эмэгтэй эрхэтэдhээ эгээн лэ олон бэшэг абаhан байнаб. Совет хүнүүдэй эдэ хани халуун бэшэгүүдые гүнзэгы ехээр сэдьхэлээ хүдэлгэнгүйгөөр, баясангүйгөөр уншаха аргагүй. Манай социалистическэ Эхэ орон тухай, манай Коммунистическэ парти тухай, бултандамнай түрэл дүтэ социалистическэ байгуулалта тухай, совет арадай найдамтайгаар, шууд сэхээр байгуулжа байhан коммунизм тухай бэшэгүүд соогоо тэдэнэр ехэ омогорхолтойгоор дурдаhан байхэ юм. Өөhэдынгөө ажабайдалай, социалистическэ гүрэнэйнгээ бодото эзэд болохгшо совет хүнүүд Советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые hайшаан дэмжэхэ зуураа, манай гадаадын политическэ амжалтануудта баясажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ тухай минии абаhан бэшэгүүд соо ехэ анхарал оролдолго хандуулагдана, уласхоорондын шахардуу шанга байдал саашадаа hуларха бэзэ гэhэн найдабари элирхэйлэн мэдүүлэгдэнэ. Бүхы оронуудай хүнүүдэй hайн hайхан эдэ хүсэл эрмэлзэлгэтэй Советскэ правительствын хүсэл ёhотоор таараландана гэжэ хэлэхэдээ, би ехээр баясанаб. Уласхоорондын оршон байдалые дахяад шахардуу шанга болгохо гэжэ «хүйтэн дайнай» тала баригшадай оролдожо байhанда hаад хэжэ шадахаар, заабол хэхээр оршон байдал мүнөө бии болоо. Советскэ правительство, совет арад тухай хэлэхэ болоо hаа, гүрэнүүдэй хоорондын харилсаа hайжаруулхын тулада, шэнэ дайнай аюулhаа хүн түрэлтэнэй хэтэ үедөө зайсахын тулада, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёhоной илан мандахын тулада тэдэнэр бүхы шухала юумэ хэхэ байна.

Һайниие хүсэhэнэйнь түлөө, Советскэ Союзай эдэбхитэйгээр ябуулдаг эб найрамдалда дуратай политикые hайшааhан хани халуун мэдэрэлнүүдэйнь түлөө, нам тушаа хэлэгдэhэн hайн hайхан үгэнүүдэй түлөө совет нүхэдтэ, гадаадын оронуудтахи манай ханинарта, бүхы оронуудай гражданинуудта үнэн зүрхэнэй баясхалан үшөө дахин хүргэнэб. Нам тушаа хэлэгдэhэн hайн hайхан үгэнүүд булта даа манай агууехэ совет арад тушаа хэлэгдэhэн үгэнүүд гэжэ би тоолоноб.

Н. ХРУЩЕВ.

1959 оной ноябриин 20.

…рavительствын *Гвинейн Республикын Президент, …равительствын түрүүлэгшэ Секу Туре …гшын Москвада ерээд байhан тухай*

…ввада ерээд байhан, Гвинейн …бликын Президент, Прави…ын түрүүлэгшэ Секу Туре …ин 20-ной үглөөгүүр Кремль…, СССР-эй Верховно Соведэй …иумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Во…овтай, СССР-эй Министрнүү… Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи …о Ф. Р. Козловтой уулзаhан

…лгануудай үедэ хани халуун …дөөнүүд болоо.

…оройшог болоhон хойно, Гви… гүрэнние толгойлогшо Кремль …оветскэ правительствын гэ…эй уулзаа.

…тскэ правительствын зүгhөө …эй Министрнүүдэй Соведэй …гшын Нэгэдэхи орлогшо …Козлов, СССР-эй Министр… Соведэй Түрүүлэгшын ор… СССР-эй Госпланай Түрүү… А. Н. Косыгин, СССР-эй Га… хэрэгүүдэй министр А. А. …ко уулзалгада хабаадалсаа. …йн зүгhөө Гвинейн гүрэниие …логшотой хамта Национальна …най түрүүлэгшэ Сайфулай …, Дотоодын хэрэгүүдэй бо…улгүйе сахиха министр Кей…еба, Гвинейн Республикаhаа …тэ байдаг элшэн сайд Сейду …улзалга дээрэ байлсаа.

Али али талын hонирходог уласхоорондын асуудалнуудаар hанамжануудаа хани халуунаар мэдэлсэлгэ болоhон байна,

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Советскэ правительство Кремлиин Ехэ Ордон соо сайлалга хэжэ, Гвинейн Республикын Президент, Правительствын Түрүүлэгшэ Секу Туре гэгшые хүндэлөө.

Президенттэй хамта тэрэнэй hамган г-жа Секу Туре, мүн суг ябалсаhан хүнүүдынь сайлалга дээрэ байгаа.

Советскэ талаhаа К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов. Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, А. Н. Косыгин СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй министрнүүд, тусхай тушаалта хүнүүд байлсаа.

Хани халуунаар үнгэрhэн сайлалгын үедэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Гвинейн гүрэниие толгойлогшо Секу Туре хоёр үгэ хэлэhэн байна.

Гвинейhээ ерэhэн айлшан үдын хойно Кремлиин түүхэтэ памятнигуудые хараа.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан

Мяха худалдаха жэлэйнгээ уялга хэр дүүргэжэ байнат

гэhэн асуудалтайгаар республикын зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ манай корреспондент хандаба. Тэрэ хөөрэлдөөнhөө эндэ толилбобди

КПСС-эй ЦК-гэй декабрь hарада нээгдэхээ байгаа Пленумые ажалай бэлэгээр угтахын тула Ториин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад ажалайнгаа эршэ шангадхажа, зарим тэды амжалта түйлажа байна гэжэ дуулаад конторо хонходобобди. Тушаан болоходоо тэндэ түрүүлэгшэ Тубан Доржиевич Доржиев сүлөөгүй ажаллажа байгаа.

Корреспондент: Энэ жэл 1310 центнер мяха гүрэндөө худалдаха уялгаяа хэр дүүргэжэ байнат, Тубан Доржиевич?

Түрүүлэгшэ: Колхозоймнай малшад түрэл партиингаа ЦК-гэй Пленумдэ үнихэнэй бэлдэжэ байнхай. Жэлэй эхинhээ хойшо 1222 центнер мяхан худалдагдаа.

Үшөө 40 бодо мал шахагдажа байна. Тэдэнэй тус бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 270—300 килограмм татаха юм. Эдээндэ hайхан үбhэн, зелёнко үгтэнэ; овёсой hолоомо буйлуулжа эдюулэгдэнэ. Мүн үдэртөө хоёр-гурба дахин уhалагдана. Энээнэй ашаар толгой бүхэнэйнь шэгнүүр сүүдхэдээ 600—700 грамм хүрэтэр нэмээгдэнэ. Илангаяа бэрхэ малшан Буда Цырен-Доржиев шалгарна.

Гадна энэ жэл 10 гахай тушаахаар шахажа байнабди. Тэдэнэйнгээ шэгнүүр тус бүридэнь лаб 70—80 килограмм болгохобди. Үшөө хорёод үхэр колхознигуудhаа худалдажа абтаад тушаагдахань.

Декабриин 15 болотор 200-гаад центнер мяхан тушаагдаха. Тиигээд байхадаа уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэбди.

Намар, үбэлэй үедэ залуу мал зүбөөр шахажа түлжүүлхэ тухай КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй шухала удхатай тогтоол бэелүүлэгдэжэ байнхай. 350 толгой буруud, хашарагуудые октябриин 1-hээ гүүртэнүүдтэ хубаарилжа, бэрхэ малшадта даалгажа үгөө hэмди.

Корреспондент: Тубан Доржиевич, залуу мал эдеэлүүлхэ тусхай рацион табигданхай ааб даа?

Түрүүлэгшэ: Буруу, хашарагуудаа түрүүшээр бултыень шэгнээд, тусхай рацион табяад, малшадта даалгаhан байхабди.

Корреспондент: Сүүдхэдээ буруу, хашарагуудай шэгнүүр хэды граммаар нэмээгдэнэб?

Түрүүлэгшэ: Дунда зэргээр 500—600 граммаар нэмээгдэжэ байна. Шадамар, дуршэлтэй бурушад нүхэд Дарибазар Мункуев, Цыренжап Бадмаев, Аюша Карпушкеев гэгшэд нягта оролдосотойгоор ажаллана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ганса малшаднай hайн хүдэлнэ гээд дүүргэжэ болохогүй гэжэ hананаб. Колхозоймнай гэшүүн бүхэн КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумдэ хубита бэлэгээ бэлдэнэ. Һү, ороoho таряа, овощь, hooho гүрэндэ худалдаха уялгаяа сүм дүүргэнхэйбди.

Гайхамшагта долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ абаhан уялгаяа дээрэ хэлэгдэhэн колхозой амжалтатайгаар дүүргэжэ байhые мэдэхэдээ үрэжэлтэ hайхан Түнхэнэй ажалшадай hони дуулаха гэлсэбэбди. Тиигээд тэндэхи «Путь Ленина» колхоз хонходоод, түрүүлэгшэтэйнь хөөрэлдэбэбди.

Батюр Мангаскинович Мазаев: Мяхаар уялгаяа дүүргэхэмнай бэрхэтэй болоо ха. Аяар 3700 центнер худалдахаар хараалагдашаhан байна. Арга боломжоёо тоолоод үзэхэдэ түсэбөөл дүүргээ hаамнай болоо гэхээр. Хамта 170 центнер жэлэй эсэс болотор тушаагдаха ёhотой.

Корреспондент? Теэд түсэбөө дүүргэхээр хараалнат?

Түрүүлэгшэ: август, июльдэ гараhан 167 толгой поршоонхонуудые эдеэлүүлжэ байнабди. Эдэниие тушаахада 80 центнер татаха зэргэтэй. Үшөө 90 центнер үхэрэй мяхан худалдагдаха байха. Тиибэшье уялгамнай үшөө 1600 центнерээр дутаха болоно. 811 буруу, хашарагуудые тус бүридэнь түрүүшээр шэгнээд, эдеэлүүлжэ байнабди. Сүүдхэдээ толгой бүриин шэгнүүр оройдоо 300—450 граммаар нэмээгдэнэ.

Корреспондент: Яахадаа эдэнэй шэгнүүр биратайгаар нэмэнэгүйб?

Түрүүлэгшэ: Энэ жэл үбhэ тэжээл, таряа талханай зүйл малда багашагаар бэлдэгдэнхэй. Тиимэhээ тэжээл элбэгээр үгтэнэгүй. Бүлеэн уhаар булта уhалагданагүй.

Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозой партийна комитедэй секретарь нүхэр Фалилеевтэй удаалуулан хөөрэлдэхэдэ, мяха абаха уялгаяа дүүргэжэ шадахагүймнай гэжэ мэдүүлбэ. Хэрбээ 3 мянган центнер мяха гүрэндэ худалдаха hаа, миил 1750 центнер хүргэхэ аргатай.

Ямар шалтагаанhаа уялгатнай дүүргэгдэхэгүй болоод байнаб гэжэ асуухада, нүхэр Фалилеев иимэ харюу үгөө:

— Мал гарзалаа. Тиигээдшье тушаагдаха малай шэгнүүр горьтойгоор нэмээжэ шадагдабагүй. Энэ талаар малшадай дунда бага хүдэлмэри ябуулагдаа бшуу.

РЕДАКЦИҺАА: Энэ хөөрэлдөөн дээрэhээ харахада, хэлэhэн үгэеэ хүсэлдүүлжэ шададаг хүтэлбэрилэгшэдэй хажуугаар «мяха гүрэндэ худалдаха уялгаяа дүүргэхэ аргагүйбди, түсэбөө бэелүүлээ hаамнай хүрөө» гээд биратай хүдэлмэри ябуулангүй hуугаа нүхэд бии байна. Буруу, хашарагуудые зүбөөр харууhалжа түлжүүлхэ тушаа эдэнэрэй оролдолго гаргаагүй байhаниинь илирнэ.

Жэлэй эсэс болотор hараhаа үлүү саг үлэбэ. Мяха абаха, гүрэндэ худалдаха хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд ёhотой анхарал хандуулжа, арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэхэ зэргэтэй.

Хонидынь хурьгалжа эхилээ

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Үдэр хоногой ошохо тудам сагай уларил буруулан хубилжа, үбэлэй янгинама хүйтэнэй улам ойртоhониие мэдүүлнэ. Тиибэшье үбэлжэлгэдөө хаhа сагтань hайнаар бэлдэhэн, түхеэрhэн малшадта үбэлэй хүйтэн аймшагтай бэшэ ха юм.

Эндэхи совхозой Мөөрөөшын фермын хонишод намар эртэнhээ хойшо хони, хурьгадайнгаа байра, хашаа хорёое hайнаар заhабарилжа түхеэрээд, үбhэ тэжээлынь хаhа сагтань зөөгөөд, эдэ үдэрнүүдтэ түрүүшын хурьгадые абажа байнхай.

Тус фермын түрүү хонишон нүхэр Цыбиктаровай даадаг отарынхид зундаа эхэ хонидоо саг болзор соонь искусственна аргаар үрэжүүлээд, мүнөө арба гаран эртын хурьга абаба.

— Энэ жэлдэ хүхэ ногоондо, таряа талханай hуурида хонидоо hайнаар адуулhанай ашаар тэдэмнай тарган байжа, хурьгадыншье hайн, томо, сула бэетэй гарана,—гэжэ хонишон нүхэр Цыбиктаров хөөрэнэ.

Мүн энэ совхозой 4-дэхи фермын Цайдам гэжэ газарта байрладаг отарада хонид олоороо хурьгалжа захалаа. Эндэ мүнөө хамта 35 толгой эртын хурьган абтаад, булта бүрин бүтэн, тусхай таhалганууд соо эхэтээ суг байлгагдажа түлжүүлэгдэнэ.

— Отарадамнай ноябрь, декабрь соо бүхыдөө 200 шахуу хонин хурьгалха юм. Абаhан хурьгадаа бултыень гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээд байхадаа, энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 120 шахуу хурьга абахабди. КПСС-эй ЦК-гэй декабрьда зарлагдахаяа байгаа ээлжээтэ Пленумдэ манай ажалай бэлэг иимэ байха,—гэжэ тус отарын ахалагша хонишон нүхэр Цырендылыков мэдүүлнэ.

М. Шиханов.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

РСФСР-эй УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ СОЮЗАЙ ПРАВЛЕНИИН ПЛЕНУМ

РСФСР-эй уран зохёолшодой союзай правлениин III пленум ноябриин 19-дэ литераторнуудай центральна байшан соо болоо. Уран зохёолшодой организацинуудай олониитын хүдэлмэри шангадхаха, РСФСР-эй уран зохёолшодой союзай аппарадые шэнэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

РСФСР-эй уран зохёолшодой правлениин түрүүлэгшэ Л. Соболев пленумые нээhэн байна. Правлениин түрүүлэгшын орлогшо С. Баруздин элидхэл хээ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгын болоhоной hүүлээр зохихо шиидхэбэринүүд баталан абтаа. Союзай эмхидхэлэй-зохёохы ажабайдалда уран зохёолшодые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ РСФСР-эй уран зохёолшодой шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ пленумэй баталан абаhан шиидхэбэринүүд соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

РСФСР-эй уран зохёолшодой Союзай правлениин бюрогой орондо правлениин түрүүлэгшэ Л. Соболев толгойлогшотой правлениин секретариат байгуулха гэжэ РСФСР-эй уран зохёолшодой союзай правлениин пленум тогтоогоо.

Нүхэд С. Баруздин, Г. Баширов, Н. Дементьев, Н. Доризо, А. Кешоков, В. Кожевников, С. Михалков, Ф. Панферов, В. Перцов, А. Прокофьев, Н. Рыленков, С. Сартаков, А. Софронов, С. Щипачев гэгшэдhээ секретариат бүридүүлэн байгуулагдаа.

1959 ОНОЙ 11 ҺАРЫНГАА ТҮСЭБЫЕ МОСКВАГАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

Продукци бүхы дээрэнь, мүн олонхи тон шухала зүйлнүүдые бүтээн гаргаха 11 hарынгаа түсэб Москвагай промышленность болзорhоонь урид, ноябриин 18-да дүүргээ.

Түсэбhөө гадуур хэдэн олон зуун миллион түхэригэй продукци, тэрэ тоодо олон машина, технологическа түхеэрэлгэ, хүдөө ажахын машинануудай запасной частьнууд, элдэб бүд, час, культурно-ажаhуудалай, гэр доторой эд хэрэгсэлнүүд hарын эсэс хүрэтэр бүтээгдэхэ байна.

Шэнэ техникэ нэбтэрүүлhэнэй, үйлэдбэриие оньhожоруулhанай, автомадаар зэбсэгжүүлhэнэй ашаар ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабари үлүүлэн дүүргэгдээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал ажалай бүтээсэ 7 процентээр, тиихэдэ совнархозой промышленностьда 7,6 процентээр дээшэлhэн байна.

Арадай ажахын ашаа тээхэ 11 hарынгаа түсэб Москвагай түмэр замайхид болзорhоонь урид, ноябриин 16-да дүүргээ.

Долоон жэлэй нэгэдэхи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын, КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумые эрхимээр угтахын тулада Москвагай промышленностиин, транспортын ажалшад социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

БҮХЭРОССИН ТЕАТРАЛЬНА БҮЛГЭМЭЙ СЪЕЗД ХААГДАБА

Бүхэроссин театральна бүлгэмэй X съезд Москвада болоод, ноябриин 19-дэ хүдэлмэрээ дүүргэбэ. ВТО-гэй соведэй болон шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүд тушаа дүрбэн үдэрэй турша соо 40 гаран хүн үгэ хэлээ. Ороной ажабайдал, совет хүнүүдэй соёл культурын улам ургажа байгаа эрилтэнүүд театральна искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ олон шэнэ асуудалнуудые шиидхэхэ эрилтэ табина гэжэ съездэ хабаадагшад хэлэhэн байна. Залуу артистнуудые хүмүүжүүлхэ асуудал тухай хэдэн хүн үгэ хэлэhэн байна.

Советскэ театральна искусствын нилээд ехэ амжалта түйлабашье, үшөө горьтой дутуунууд бии, тулюур зүжэгүүд бэшэгдэдэг, мүн табигдадаг байна. Совет арадай мүнөөнэй ажабайдалые, тэрэнэй ажалай габьяануудые харуулhан мүнөө үедэ тааруу репертуар зохёолгодо театрнуудай бүхы ажал-ябуулагшад гол анхаралаа хандуулха ёhотой гэжэ съездын баталан абаhан тогтоол болон хандалга соо тэмдэглэгдэhэн байна. Артистнуудай, режиссернуудай уран шадабариие дээшэлүүлхэ асуудалнууд, самодеятельнэ болон профессиональна искусствын хоорондохи харилсаанай асуудалнууд ехэ удхашанартай болоо гэжэ съездын шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ.

Съездын делегадууд Бүхэроссин театральна бүлгэмэй Уставта хубилалта оруулаад, бүлгэмэй соведые 98 хүнhөө, мүн шалгалтын комиссиие hунгаа.

Тэрэ үдэртөө соведэй нэгэдэхи пленум боложо, ВТО-гэй президиум hунгагдаа. Тэрэнэй түрүүлэгшээр СССР-эй арадай артистка А. А. Яблочкина нэгэн дуугаар дахяад hунгагдаhан байна.

(ТАСС).

Горький. «Красное Сормово» гэжэ завод 150 хүнэй hууритай, «Метеор» гэжэ шэнэ далитай теплоход бүтээжэ гаргаа. Энэ теплоход час соо 70 гаран километр түргэнөөр ябадаг. **Зураг дээрэ:** гол мүрэн соогуур ябадаг «Метеор» гэжэ далитай теплоход шалгалтын тамаралгада гараад ябана.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй областной комитедэй XI пленум

Хүтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри—парторганизацинуудай дайшалхы зорилго мүн

КПСС-эй обкомой XI пленум дээрэ нүхэр А. У. ХАХАЛОВАЙ хэһэн элидхэлһээ

КПСС-эй обкомой пленум боложо, хүтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ асуудалые зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь **А. У. Хахалов** элидхэл хээ.

— Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэтэ XXI съезд,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ,—манай орон дотор коммунизм байгуулха асари ехэ зорилгонуудые табяа. Коммунистическэ партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй ударидалгаар совет арад долоон жэлэй түсэбые тон ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, урма зоригтойгоор бэелүүлжэ байна. Бухы совет арадтай хамта мүн манай республикын ажалшад КПСС-эй XXI съездын, ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллажа байнхай.

Республикымнай промышленность гурбан кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ, колхоз, совхозууд бараг һайн ургаса хуряагаа.

Искусство болон литературамнай саашадаа һалбаран хүгжэжэ байна. Һаяын үдэрнүүдтэ Москвада нээгдэхээ байгаа Бурядай искусство болон литературын декадын үедэ бурят арадай туйлаһан амжалтанууд харуулагдаха байна.

Хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенциин шэн зоригтой ажалай, партийна, советскэ, ажахын, профсоюзай, комсомолой организацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта шэнэ шэнэ мэргэжэлтэдэй урган гаража байһанай ашаар республикынгаа экономико, соёл культурые хүгжөөлгэдөө мэдээжэ амжалтануудые туйлаабди.

Мүнөө республикымнай арадай ажахыда дээдэ, дунда эрдэмтэй 22 мянга гаран мэргэжэлтэд ажаллажа байнхай. Энэмнай 1954 оноймхидо орходоо хоёр дахин шахуу олон болоно. Хүдөө ажахыдамнай 2600 гэхэ гү, али табан жэлэй саада тээхидэ орходоо 2,6 дахин олон мэргэжэлтэд ажаллажа байна.

Партиин XXI съездын, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, областной партийна организаци һүүлэй жэлнүүдтэ ударидахы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа. Энээнэй ашаар хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд мэргэжэһэн, эмхидхэлэй хүдэлмэри урдынхиһаа һайнаар ябуулагдадаг болоһон байна.

Саашань элидхэлшэ арадай ажахын элдэб һалбаринуудта, культурна байгуулалтада, партийна, советскэ органуудта ажаллажа байһан зарим хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэри тухай тогтожо хэлэбэ.

Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар Бурят орондо Совет засагай жэлнүүдтэ промышленность байгуулагдажа, хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөгдэжэ байна. Мүнөө республика доторнай промышленностиин 30 гаран һалбари, 200 гаран томо предприяти тоологдоно. Промышленность, барилга, транспортын хүгжэхэтэй хамта хүдэлмэришэн ангиин, инженерно-техническэ интеллигенциин дундаһаа ударидагшад саг үргэлжэ олошоржо, ургажа байнхай. Мүнөө манай республикын промышленность, транспорт, барилга болон хэлхэсэ холбоондо 96 мянга гаран хүдэлмэришэд, албахаагшад, 5,5 мянга шахуу инженернүүд, технигүүд ажаллана.

Гэбэшье промышленностимнай бүхыдөө хангалтатайгаар хүгжэжэ байхын хажуугаар гээгдэжэ ябадаг олон предприяти, промышленностиин зарим һалбаринууд бии. Жэшээлхэдэ, совнархозой мэдэлэй предприятинуудай бүхыдөө валовой продукци бүтээн гаргаха түсэбөө дүүргэдэг байгаашье һаань, тэдэ предприятинуудай гурбанай нэгэ хубинь, заримдаа хахадынь шахуу һара һарынгаа түсэбтэ даалгабаринуудые дүүргэдэггүй юм. Арга боломжонь адли аад, юундэ зарим предприятинууд гээгдэнэ гээшэб, ямар шалтагаантайб?

Ажал хэрэгые шаринаар шэнжэлжэ үзөөд байхада, тушаалта хүдэлмэрилэгшэдые хангалтагүйгөөр шэлэн олодог, бодомжогүйгөөр хубаарилан табидаг, һайнаар хүмүүжүүлдэггүй байһанай гэмээр зарим предприятинууд, промышленностиин һалбаринууд гээгдэжэ ябана гэжэ харуулна. Галуута-Нуурай рудоуправлени жэгдэ бэшээр ажалладаг, нэгэ үедэ даалгабаряа дүүргэжэ байтараа, уданшьегүй дүүргэхээ болишодог юм. Эндэ техническэ дэбжэлтын асуудалнууд муугаар шиидхэгдэнэ. Гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн алдуу дутуунууд гаргагдана. Залуу мэргэжэлтэд дэбжүүлэгдэнэгүй, хүтэлбэрилэгшэдынь хүнүүдтэ бүдүүлигээр хандадаг, зандарга, захиралта гаргадаг байна. Эндэ хүдэлмэришэд нэгэ ажалһаа ондоо ажалда оруулагдажа, гаргагдажа байдаг. Ажалтайгаа хүсэд танилсажа үрдеэгүй байтарнь залуу мэргэжэлтые ондоо ажалда оруулжархидаг байна. Жэшээлхэдэ, 1958 ондо политехническэ институт дүүргэһэн залуу инженер нүхэр Асфатьев хахад жэл соо 6 ондоо тушаалда дэбжүүлэгдэһэн байна.

Олон предприяти дээрэ ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр хүтэлбэрилхы мэргэжэлтэд һэлгэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Илькиин автомобиль заһабарилгын заводто һүүлэй гурбан жэл соо 3 директор, 2 главна инженер, 5 главна механик, 22 мастер һэлгэгдээ. Илангаяа барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Эндэ инженерно-техническэ олон хүдэлмэрилэгшэд дутуу, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд олоороо һэлгэгдэнэ, ажалаа таһалдуулһан хүниие ондоо нэгэ харюусалгатай тушаалда абаашаад табиха баримтанууд олоороо үзэгдэнэ. Энээнһээ боложо, барилга горьтойхон гээгдэлдэ ороһон байна. Мүнөө жэлдэ барилгада гэжэ һомологдоһон мүнгэ зөөри арбан һарын туршада оройдоо 65,8 процентээр дүүргэгдэһэн байгаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй һүүлээр хүдөөгэй аймагуудта партийна, советскэ, ажахын олон хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахы болон промышленностиин мэргэжэлтэд эльгээгдээ. Мүнөө республикымнай хүдөө ажахыда 2600 гаран мэргэжэлтэд ажаллажа байна. Тиибэшье колхозуудые хүтэлбэрилэгшэдөөр бэхижүүлхэ асуудал шиидхэгдээ гэжэ һанаха болоо һаа, буруу болохо. Республика доторнай гээгдэжэ ябадаг колхозууд олон. Гээгдэдэг гол шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, тэдэнэр хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэд бэхижүүлэгдээгүй, партиин айкомуудай зүгһөө һулаар хүтэлбэрилэгдэдэг байна.

Колхозой түрүүлэгшэнэрые партиин айкомууд, обкомшье хододоо зүбөөр шэлэн олодог байгаа гэхын аргагүй. Заримдаа энэ харюусалгата тушаалда эмхидхэлэй шадабари багатай хүнүүд эльгээгдэдэг байгаа. Тушаалдаа таарахагүй, ажалаа ябуулжа бирадаггүй зарим хүнүүдэй колхозой хүтэлбэрилхы тушаалда хэдэн жэлэй турша соо байхадань, партиин зарим айкомууд, аймгүйсэдкомууд эбсэдэг, ондоо, эмхидхэхы шадабаритай, бэлэдхэлтэй хүнүүдээр һэлгэдэггүй байна. Тиимэ хүтэлбэрилэгшэдтэй колхозууд хододоол гээгдэжэ ябадаг. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай «Гигант» колхоз томошье, арга боломжо ехэтэйшье һаа, хэдэн жэлэй туршада гээгдэлһээ гаранагүй. Энэ колхозые 13 жэлэй туршада нүхэр Матвеев хүтэлбэрилнэ. Теэд энэ нүхэр эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлдэггүй, ажабайдал мэдэдэггүй, ажахынгаа арга боломжонуудые шэнжэлдэггүй, шэнэ, түрүү юумэнүүдые хүдэлмэридөө нэбтэрүүлдэггүй хүн юм. Иимэ түрүүлэгшэтэй байһан тус колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ бүри гээгдэжэ байнхай.

Колхозуудта дундуур тушаалтай хүнүүдые—тараан ажалай, тракторна, комплексно бригадын бригадирнуудые, фермэ даагшанарые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Бэлэдхэл багатай, наукын туйлалтануудые мэдэдэггүй, түрүү дүй дүршэл шудалдаггүй, тэдэниие хэрэглэжэ шадахагүй хүнүүд олон колхоздо бригада, фермэ даагшаар ажаллажа байдаг. Үйлэдбэриин бригадануудай 470 бригадирнуудай оройдоол 35-иинь дээдэ, дунда эрдэмтэй. Тиимэһээ олон бригадирнуудай эрдэм багатай, бэлэдхэл һулатай байһаниинь тодорно. 138 фермэ даагшанарай оройдоо 10 хүниинь дунда, дээдэ эрдэмтэй. Хориин, Ториин, Сэлэнгын, Тарбагатайн, Хэжэнгын, Яруунын, Баргажанай аймагуудта дээдэ, дунда эрдэмтэй нэгэшье бригадир байхагүй. Бригадирнуудай, фермэ даагшанарай дунда хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, залуушуул топ үсөөн.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор 6 шэнэ совхоз эмхидхэгдээ. Совхозуудые хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдөөр бэхижүүлхэ тушаа партиин обком, айкомууд зохихо хэмжээ абаагүй. Тиибэшье зарим совхозуудай директорнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ алдуунууд гаргагдаһан байна. Энэ ушарһаа боложо Хориин совхоздо 3 жэл соо 2 директор һэлгэгдээ.

Саашань элидхэлшэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые шэлэн олохо, хубаарилан табиха хэрэгтэ республикын Хүдөө ажахын министерствын тон бага үүргэтэй байдаг тухай тэмдэглэбэ. Һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэдые хубаарилгаар лэ министерство тус хүдэлмэреэ хизаарлана.

Колхозуудые эдэбхи үүсхэлтэй, эрдэм мэргэжэлтэй, эмхидхэлэй шадабаритай хүтэлбэрилэгшэдтэй болгохын тулада ехээр оролдохо шухала байһан тухай элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. Колхоз, совхозуудай ажахын һалбаринуудые даагшадаар — бригадир, фермэ даагшадаар, тон түрүүндэ агроном, зоотехнигүүдые, инженер, технигүүдые зоримгойгоор дэбжүүлхэ хэрэгтэй.

Саашань элидхэлшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бии байһан ехэхэн дутагдалнууд тухай хэлэбэ. Энэ хэрэгтэ Худалдаа наймаанай министерство, Буркоопсоюз, Совнархозой хүдэлмэришэдые хангалгын управлени алдуу гаргана. Зарим ушарта хүнэй мэргэжэл шадабариие, политическэ бэлэдхэлыень харалсангүйгөөр хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлхэ баримтанууд үзэгдэнэ.

Худалдаа наймаанай организацинуудые хүдэлмэрилэгшэдөөр бэхижүүлхэ гээшэ партийна, советскэ организацинуудай, Худалдаа наймаанай министерствын, Буркоопсоюзай правлениин, Совнархозой хүдэлмэришэдые хангаха управлениин шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Арадай гэгээрэлэй, соёл культурын эмхи зургаануудай, творческо хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэридэ бии байһан горьтойхон дутагдалнуудта элидхэлшэ тогтобо. Жэшээлхэдэ, аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хахад шахууень, Гэгээрэлэй министерствын харьяата дунда, долоон жэлэй һургуулинуудай директорнүүдэй 40 процент шахууень дээдэ эрдэмгүй хүнүүд юм. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ажалда орохо, ажалһаа гараха ябадал даншье һаа олон. Ондоо нютагуудһаа ерэһэн залуу багшанар удаан саг соо байнгүй бусашана, ажалһаа гаража ябашана. Һүүлэй 5 жэл соо республикадамнай 1061 багшанар ерэһэн аад, 1525 багшанар гаража ошоо.

Соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүришье ехэ дутагдалнууд үзэгдэнэ. Культурынгаа эмхи зургаануудые һайн хүтэлбэрилэгшэдтэй болгохын тулада министерство, министр нүхэр Жалсабон оролдолго гарганагүй. Энээнһээ боложо аймагуудай культурын таһагуудые, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудые элдэбын тушаан болоһон, бэлэдхэл, эдэбхи үүсхэл багатай хүнүүд хүтэлбэрилнэ.

Тэрэшэлэн творческо интеллигенциие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ горьтойхон дутагдалнууд бии. Энээнһээ боложо зарим уран зохёолшод, композиторнууд, артистнуудай зүгһөө бэеэ дээгүүр абаһан таарахагүй зан гаргадаг, архидадаг, хэһэн юумэеэ үлүүтэ дээгүүр сэгнэхээ оролдодог баримтанууд үзэгдэнэ.

Партийна, советскэ аппарадуудые бага, сомор болгохо, тэдэниие эдэбхи үүсхэлтэй, эмхидхэлэй шадабаритай хүнүүдээр бүридүүлхэ тушаа областной партийна организациин нилээд хүдэлмэри хэжэ байһан тухай элидхэлшэ хэлэбэ. Тиибэшье энэ асуудал үшөөл хүсэд шиидхэгдээдүй, КПСС-эй зарим горкомууд, айкомуудта, городой, аймагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудта хүдөө ажахын, промышленностиин асуудалнуудые муугаар мэдэдэг хүдэлмэрилэгшэд олон бии. Мүнөө дээрээ партийна, советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ промышленность болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үсөөнөөр дэбжүүлэгдэнэ. Тиихэдэ партийна, советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ залуушуул үсөөн.

Саашань элидхэлшэ идеологическа хүдэлмэриин хүнүүдые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хэрэгые һайжаруулха шухала байһан тухай хэлээ. Энэ шухала хүдэлмэридэ бэлэдхэлтэй, эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүршэлтэй хүнүүдые табиха хэрэгтэй.

Профсоюзай болон комсомолой хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ гээшэ шухала зорилгонуудаймнай нэгэн гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Партийна, советскэ, ажахын хүдэлмэринүүдэй һалбаринуудта эхэнэрнүүдые зоримгойгоор дэбжүүлхэ.

Дааһан ажалайнгаа түлөө харюусалгатайгаар, оролдосотойгоор хандахаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ шухала. Гэбэшье гүрэнэй түсэб, даалгабаринуудые дүүргэхэ уялгадаа хайша хэрэгээр, ёһо тэдыгээр хандаха баримтанууд али олон үзэгдэнэ. Энэ жэлэй эхеэр Кабанскын аймагай хүдөөгэй ажалшад социалистическэ ехэхэн уялгануудые абаһан юм. Теэд тэдэ уялганууд, илангаяа мяха абалгаар тон муугаар дүүргэгдэжэ байна. Дутуу дундануудаа усадхахын, абаһан уялгаяа дүүргэхын тулада колхозуудай, совхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй айком, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Мирошниченко, аймгүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Антоненко ямаршье хэмжээ абаагүй.

Гүрэниие сэхэ мэхэлхэ һэдэлгэ областной партийна организацида үзэгдэһэн байна. Гүрэн түрын хэрэгтэ харша ябадал гаргаһан Хэжэнгын аймагай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Автушенко, Балданов гэгшэд ажалһаа гаргагдаа һэн.

Ондоо хүнүүдтэ найдаад һууха ябадалтай тэмсэхэ, шүүмжэлэл, бэеэ шүүмжэлгые дэлгэрүүлхэ гээшэ хүдэлмэрилэгшэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ. Зорилго юуб гэхэдэ, шүүмжэлэл болон бэеэ шүүмжэлэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, шүүмжэлэлые хабшаха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ, хүтэлбэрилхы ямаршье органай, ямаршье, хүнэй алдуу дутуунуудые зоримгойгоор элирүүлхэ, гүрэнэй, партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ бэшээр, хайша хэрэг хандадаг, мэхэлдэг, нюдэ далдалдаг ябадалтай шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй. Тиихын тулада партийна комитедүүдэй пленумүүдые, партийна эдэбхитэдэй, партийна эхин организацинуудай суглаануудые хододоо үнгэргэжэ байха шухала.

Хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, дэбжүүлхэ хүдэлмэридөө партийна органууд Ленинэй заабаринуудые наринаар сахижа, хүнүүдэй ажал хэрэгэйнь шанарые, политическэ мэдэрэлыень, эрдэм мэргэжэл болон эмхидхэлэй шадабарииень хододоо харалсажа байха ёһотой. Энэ заабариие хазагайруулха һэдэлгэнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэ ёһотойбди. Тиихэ зуураа ямаршье арадай эрхые хаһаха, хазагайруулха гээшэ коммунизм амжалтатайгаар байгуулха хэрэгтэ хоротой байһыень һанан, ленинскэ национальна политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ зэргэтэйбди.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Хахалов хүтэлбэрилэгшэдые марксистско-ленинскэ һургаалаар зэбсэгжүүлхэ, хүмүүжүүлхэ, хатуужуулха, теоретическэ эрдэмыень дээшэлүүлхэ асуудалнуудта тогтожо хэлэбэ.

* * *

Элидхэлэй һүүлээр эгээн түрүүлэн партиин Хориин айкомой секретарь нүхэр **Цыжиповтэ** үгэ үгтэнэ:

— КПСС-эй областной комитедэй пленум дээрэ табигдаһан энэ асуудал партийна хүдэлмэриин гол шухала асуудал болоно. Мүнөө үедэ, коммунистическэ общество байгуулжа байһан үедэ хүтэлбэрилхы ажалда хүнүүдые зүбөөр шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ гээшэ туйлай ехэ удхашанартай. Партиин Центральна Комитедэй заабаринуудые бэелүүлэн, манай аймагай партийна организаци, КПСС-эй айком совхоз, колхозуудай, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ, эдэ тушаалтаниие бүхы дээрэнь һайн бэлэдхэлтэй хүнүүдээр бэхижүүлхэ тушаа хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулга абажа байнхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ бэлэдхэлгүй, ёһотой мэргэжэлгүй хүнүүдые даажа байһан ажалһаань сүлөөлжэ, орондонь эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй, мэргэжэл шадабаритай хүнүүдые табяабди. Зүгөөр энэ хүдэлмэридэмнай алдуу эндүү гараа һэн.

Мүнөө үедэ аймагай колхозууд, совхозой хүтэлбэрилэгшэдөөр политическэ эрдэмтэй, һайн мэргэжэлтэй хүнүүд табигданхай гэжэ үгэ хэлэгшэ саашань тэмдэглэнэ. Тиигэжэ энэ жэлдэ хабарай тарилга, тараа хуряалга муу бэшээр үнгэргэгдөө. Аймагай колхозууд тараа тушааха жэлэйнгээ түсэб 163 процент, мяха—117,7 процент, һү—106 процент гэхэ мэтэ дүүргээ.

Гэхэтэй хамта, Хориин аймагай колхозуудта дунда, дээдэ һургуулитай нэгэшье бригадир үгы гэжэ пленум дээрэ хэгдэһэн элидхэл соо шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Энээниие тон зүб гэжэ мэдэрээд, мүнөө үеын эрилтэдэ харюусахаар бэлэдхэлтэй хүнүүдые энэ тушаалда табиха шухала болоод байна гэжэ нүхэр Цыжипов үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Колхозууд, совхозуудта хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ асуудалда тогтохо зуураа, үгэ хэлэгшэ зооветинститудай хүтэлбэрилэгшэдые хурсаар шүүмжэлээ. Тэрэшэлэн партиин айкомуудтай огто зүбшэнгүйгөөр хүтэлбэрилхы тушаалтаниие иишэ тиишэнь ондоо ажалда эльгээдэг республикын эмхи зургаануудые, тэрэ тоодо совнархозой, хүдөө ажахын министерствын зарим хүтэлбэрилэгшэдые шүүмжэлһэн байна.

Областной комсомольско организацида хүтэлбэрилхы тушаалтай хүнүүдые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин ямараар табигдаһан тухай, мүн республикымнай комсомолшууд, залуушуулай ямараар хүдэлжэ байһан тухай пленумдэ хабаадагшадта ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Дамбаев дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Залуушуул энэ жэлдэ 10 миллион түхэриг мүнгэ комсомолой нөөсэдэ оруулһан, 20 мянган тонно түмэрэй хаядаһа суглуулһан байна. Хүдөөгэй залуушуулай хүсөөр 10 мянган шубууд, 20 мянган гахай түлжүүлэгдээ, 13 мянган гектар талмай дээрэ кукуруза ургуулагдажа хуряагдаа. Мүнөө үедэ 500 гаран хүбүүд, басагад мал ажал дээрэ хүдэлхөөр эльгээгдэнхэй. Арюун һайхан, шэнэ зорилгонуудай табигдаад байһан мүнөө үедэ залуушуулай дунда ажалда габшагай шалга, эдэбхи үүсхэл гаргалга улам үргэдэн дэлгэрнэ. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө 2 мянга гаран коллективүүд мүрысэжэ байна.

Хэрбээ комсомолой организацинууд залуушуулай зориг бадаруулжа шадаха, һайн бэлэдхэлтэй хүнүүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ табяа һаа, бүри ехэ амжалта туйлаха һэн. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, партиин обкомой заабаринуудые нарияар сахижа, залуу хүнүүдые, сагадые хүтэлбэрилхы тушаа... дэбжүүлхэ, тэдэнэй юрэнхы э... мысень дээшэлүүлхэ талаар я... хүдэлмэри хэгдээ. Областной о... низациин 1442 комсомольско... дэлмэрилэгшэдэй 800 хүниинь д... да, дээдэ һургуулитай, 700 баса... комсомолой эхин организациин с... ретаряар һуңгагданхай.

— Гэбэшье комсомолой орга... зацинуудай хүдэлмэридэ горь... дутагдалнууд бии байһаар,—г... нүхэр Дамбаев мэдүүлнэ.—... түрүүн, комсомолой хүдэлмэри... шэд ехэ олоор һэлгэгдэдэг, ... һара хүдэлөөд лэ ондоо ажалда... бигдажа байдаг. Инмэрхүү бай... илангаяа Хориин, Мухаршэб... аймагуудта үзэгдэнэ. Зүгөөр п... тиин эндэхи айкомууд энээн т... һайн мэдэжэ байһан аад, з... хэмжээ абангүй байдагынь ... халтай.

Үгэ хэлэгшэ комсомолой орг... зацинуудай үүргэ дээшэлү... партийна организацинуудай з... тэдэниие саг үргэлжэ хүтэлбэ... тухай хэлэһэн, комсомолой х... мэрилэгшэдые бодомжотойгоор... лэн табиха, хүмүүжүүлхэ асуу... да анхаралаа багаар хандуу... партиин Прибайкалиин, Хойто... галай, Кабанскын айкому... шүүмжэлһэн байна.

Эрдэм һургуулитай, мэргэжэ... хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэхэ... лаар советско-партийна һург... горьтой үүргэ дүүргэхэ уялга... Энээн тухай тус һургуулиин ди... тор нүхэр **Кузичев** хэлээ. һ... 12 жэлэй турша соо партийна... дэлмэрилэгшэдэй курса, һургу... нуудые мянга гаран хүн дүүрг... байна. Тэдэнэй олонхинь м... партийна, советскэ органуудта,... хоз, совхозуудта муу бэшээр х... нэ.

Нүхэр Кузичев саашань иим... ралхал оруулаа. Манай респу... каһаа советско-партийна һург... да жэл бүри абтадаг һурагш... тоое олошоруулха, тиигэжэ к... зууд, совхозуудта хэрэгтэй ... гэжэлтэдые түргөөр бэл... жэ шадаха байнабди. ... рэшэлэн һургуулиин ма... альна эд хэрэгсэл баяжуулха,... дөө аймагуудта хүдэлһэн, һайн... лэдхэлтэй хүнүүдые тус һургу... багшалхын тулада зоримгой... дэбжүүлхэ шухала гэжэ үгэ х... шэ тоолоно.

Закаменай аймаг — холын, ... газарта оршодог аймаг юм. ... эрхэ байдалда байһан тулада... тэлбэрилхы тушаалтаниие ... дээрээ шэлэн олохо, хүмүүж... асуудалда ехэ анхарал хандуу... бди гэжэ КПСС-эй Закаменай... комой секретарь нүхэр Аюров... дэглэбэ. Зүгөөр хүтэлбэрилхы... шаалтанай дунда партиин айк... ябуулдаг хүдэлмэри, семинар... мэтэ һанаһанда хүрэмөөр үрэ... үшөөл үгэнэгүй. Тиимэһээ зо... институт, хүдөө ажахын техник... дэргэдэ колхозуудай түрүүлэгш... рэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ к... эмхидхээ һаа, һайн байгаа гэж... хэлэгшэ дурадхаба. Энэ хадағ... дөө ажахын тусхай мэргэж... бүхы түрүүлэгшэнэрые хэдэн ж... турша соо тус курсада һур... гаргаха арга олгохо бшуу.

— Ажал бүхэнэй амжалта... нүүдһээ, эмхидхэлэй хүдэлмэ... дулдыдадаг байһаниинь мэдээ... гээд, Бурядай АССР-эй Хүдөө... хын министерствын кадрнууда... һагай начальник нүхэр ... ломатина мэдүүлбэ.—КПС... Центральна Комитедэй заа... нуудые бэелүүлэн, областной... тийна организаци колхоз, совх... дые хүдөө ажахы һайн мэдэх... тэлбэрилэгшэдөөр бэхиж... Һүүлэй 5 жэлэй хугасаа соо ре... лика доторнай дунда, дээдэ һу... литай мэргэжэлтэд 2,6 дахин,... хозуудта — 10,4 дахин олош... Тэрэшэлэн совхозуудта хүд... мэргэжэлтэдэй тоо 69 проце... олошорһон байна. Хаана,... колхоз, совхоздо эсэгэ ёһоо... харал оролдолго гаргагд... тэндэл мэргэжэлтэд һуур... ажалладаг, хүдөө ажахын үйл... риин ёһотойл эмхидхэлшэд бо... байха юм. Жэшээлхэдэ, Т... аймагай «Улаан Бургалтай» к... (түрүүлэгшэнь нүхэр Яков... абаад үзэе. Эндэ дунда, дээдэ... гуулитай 7 зоотехник хүдэлдэг,... дэ һургуулитай 2 агроном... плексно бригадануудые хүтэлб... дэг байна.

Тиигэбэшье хүтэлбэрилхы ... шаалтаниие шэлэн табиха,... гаяа һургаха хэрэгтэ үшөөл ех... тагдал бии байһаар. Түбхын ... рүүндэ, мэргэжэлтэдые ажал ... дээрэнь зүбөөр хубаарилан та... хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйл... гарана. Жэшээнь, Заиграйн а... гай Кировэй нэрэмжэтэ ба... колхоздо дээдэ һургуулитай 3... техник, 2 агроном хүдэлдэг, ...

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюур...)

Ярославска область. Ярославска районой «Страна Советов» Хмельницкэ областиин Изясланска районой «Большевик» колхозууд хоорондоо мүрысэдэг юм. Украинын колхознигуудай делегаци һаяхан Ярославска ханинарта ерэжэ, социалистическэ мүрысөөнэйнгөө юһэн һарын дүн гаргаа. **Зураг дээрэ:** мүрысөөнэйнгөө дүн гаргажа байһан хоёр колхозой түлөөлэгшэд. (Зүүн гарһаа) «Страна Советов» колхозой партбюрогой секретариин орлогшо Г. Е. Соколов, сельсоведэй түрүүлэгшэ В. С. Рубцов, колхозой бухгалтер Н. Н. Сергеев, «Большевик» колхозой парторганизациин секретарь В. И. Забродский, һаалишан Н. Т. Луцик болон бусад.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй областной комитедэй XI пленум

...үтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри—парторганизацинуудай дайшалхы зорилго мүн

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 2-дохи нюурта)

...хэдэ зэргэлээд байдаг «Комму...ым» колхоз дунда һургуулитай ...ойдоо 1 зоотехнигтэй байха юм. ...эргэжэлтэдые иимэ тааруугүй...эр хубаарилан табижа байһан ...римтада нютагуудтахи партийна, ...етскэ хүдөө ажахын органууд ...аралаа ехээр хандуулжа, зохи... хэмжээ удааруулангүй абаха ...гэтэй гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон ...идэглээ.

...Гадна комплексно бригада, мал ...алай фермэнүүдые тусхай бэлэд...гүй, һотой эрдэм һургуулигүй ...үүд даажа байдаг. Зүгөөр ...тушаалда шадамар мэргэжэл...ые табихаар саг ерээ. Жэшээл...Сэлэнгын аймагай Сталинай ...эмжэтэ колхоздо 12 мэргэжэл..., тэрэ тоодо 4 зоотехник, 4 агро... хүдэлдэг. Энэ баримта юу ...уулнаб гэхэдэ, колхозуудай ...гада, фермэнүүдые эрхим мэр...жэлтэдээр бэхижүүлхэ хэрэгтэ ...ртийна, советскэ, хүдөө ажахын ...анууд эгээл шухала анхарал ...дуулха һотой гэжэ нүхэр Сало...тина һанамжаяа мэдүүлбэ.

...Манай дээдэ һургуулинуудта за...мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэг ...галтагүйгөөр ябуулагдана. Зоо...институт дүүргэгшэд бодото ...байдал, юрэ хирын юумэ дан...һаа тулюураар мэдэдэг, энэ ...асуудалые хэрэг дээрэнь ...дхэжэ бирадаггүй байха юм. ...нүхэр Саломатина шүүмжэлээ.

—Манай аймагай партийна орга...заци КПСС-эй XXI съездын ...хэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүү..., хүтэлбэрилхы тушаалтаниие ...үүжүүлхэ, бэлдэхэ талаар бага ...гэ хүдэлмэри ябуулна,—гэжэ ...тиин Заиграйн айкомой секре... нүхэр **Петров** тэмдэглээ.

...Мүнөө аймаг дотóр 1735 хүн пар...ина һуралсалда хабаадуулагдан... Колхоз, предприяти бүхэн... экономическа һуралсалай кру...гууд эмхидхэгдэнэ. Һүүлэй 3 ...лэй туршада аймагай хүтэлбэ...хы 80 хүдэлмэрилэгшэд партий... һургуулида эльгээгдэһэн байна. ...өө дээдэ, дунда һургуулинууд...50 гаран хүн һурана. Мүн кол...ой түрүүлэгшэнэрэй, партийна ...ганизациин секретарьнарай, бри...рнарай, худалдаа наймаанай ...элмэрилэгшэдэй, һургуулиин хү...бэрилэгшэдэй саг үргэлжын се...р муу бэшээр хүдэлнэ.

...Энэ жэлдэ аймагай колхозууд ...да зэргээр гектар бүриин 11,2 ...тнер таряа хуряажа абаа. Хү... ажахын продукци гүрэндэ ...лдаха түсэб һүөөр—101,8 про..., үндэгөөр—130 процент, ороо... таряагаар—218 процент, огоро... эдеэгээр—153 процент дүүргэг...хэй.

...Гэбэшье аймагай партийна орга...ацинин ажал хүдэлмэридэ дутуу ...дануудүшөөл бии. Мяха гүрэн...худалдаха талаар абаһан уялга...й муугаар бэелүүлэгдэнэ. Уһа...дадаг эдлүүриин газарай тал...е үргэдхэхэ хэрэгэй манай ай...та ехэ удхашанартай байбашье ...эн тушаа хэмжээн үшөөл һулаар ...ана.

...Республикын зарим эмхи зур...ууд, нэрлэбэл: барилгын трест, ...публикын прокуратура, дотоо... хэрэгүүдэй министерство, ур...ь муугаар хүдэлһэн, журамгүй, ...уудаг хүнүүдые манай аймагта ...юусалгатай тушаалнуудта ажал...аар эльгээнэ. Теэд тэдэнэр үр...хидаал адляар ажалдаа хай...хэрэгээр хандана, журам зар...эбдэнэ, архи ууна. Тиимэһээ ...нэрые уданшьегүй ажалһаань ...ал сүлөөлхэ баатай болонобди ...э хэдэн баримтануудые дурдан ...р Петров хэлэбэ.

...КПСС-эй айком хүдөө ажахын ...эржэлтэдые аймаг соогоо өөһэ...гөө хүсөөр бэлдэхэ хэмжээнүү... абажа байна. Жэл бүри искус...енна аргаар мал үрэжүүлэгшэ...й, трактористнарай курсануу... хэдэн хүн дүүргэжэ гарана. ...бриин 15-һаа хойшо тракторн...оай курса хүдэлжэ эхилээ. Тэн...5 хүн һуража байна. Мүн кол...й хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэг...эй хабаадалгатай зарим нэгэн ...ай асуудалаар семинарнууд үн...гдэжэ байдаг гэжэ партиин ...жанай айкомой секретарь нү... Малыгин мэдүүлээ.

...нэтэй хамта хүтэлбэрилхы ту...таниие хүмүүжүүлхэ, тэдэнние ...р хубаарилан табиха, мэргэ...чень дээшэлүүлхэ хүдэлмэридэ ...гдалнууд үшөөл олон бии. Ай... соо муугаар хүдэлдэг, даалгаг...н хүдэлмэридөө хайша хэрэ... хандадаг мэргэжэлтэд, бригадууд, фермые даагшанар олон. ...агай партийна организаци эдэ дутуу дундануудаа усадхахаар тодорхой хэмжээнүүдые абажа байна.

Баргажанай адагай загаһанай комбинадай барилга хэдэг «Забайкаллестрансын» барилгын управлени тон муугаар ажаллана. Энэ жэлэй туршада эндэхи управлениин 3 начальник һэлгэгдээ. Барилганууд түсэбэй һоор, саг болзортоо ашаглалгада үгтэнэгүй. Энээн тухай республикын совнархоз, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Давыдов мэдэжэ байбашье, хэмжээ абанагүй.

Мүн «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэд нютагай партийна, советскэ органуудай ямаршье зүбшөөлгүйгөөр нэгэ леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдые нүгөө леспромхоздо эльгээжэ, хододоо һэлгэжэ байдаг. Энэнь тон буруу!

Республикын хүдөө ажахын министерство хүтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха талаар алдуу гаргана. Колхозуудта эльгээһэн мэргэжэлтэдэй шадабари, бэлэдхэлые һайнаар мэдэнэгүй. Тиимэһээ хүдэлхэеэ ерэһэн зарим мэргэжэлтэд түрүүшын бэрхэшээлэй тохёолдоходо хүдэлмэреэ хаяад, гэдэргээ бусашадаг байна. Манай республикада колхозой бригадирнарай, фермэнүүдые даагшанарай бэлэдхэл, мэргэжэлые дээшэлүүлхээр ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тиимын тула тэдэнэрэй бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор тусхай курса эмхидхэбэл, һайн байгаа гэжэ үгэ хэлэгшэ дурадхаа.

—Һүүлэй жэлнүүдтэ аймагай партийна организаци экономическа талааргаа гээгдэнги, багахан колхозуудые нэгэдхэжэ, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдөөр бэлэдхэлтэй, шадамар бэрхэ хүнүүдые эльгээһэн байна—гэжэ партиин Кударын айкомой секретарь нүхэр **Федоров** пленумдэ мэдүүлээ.

КПСС-эй айком арад зоной дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар, үрэ дүн гарахаар ябуулхые оролдоно. Партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд урдань зүблөөн, суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые, тэдэнэй шиидхэбэринүүдые бэлдэжэ, хүдэлмэриингөө үнэтэ саг барадаг байгаа. Иимэ хүтэлбэриһөө арсажа, ажалшадай дунда ябуулагдадаг эмхидхэлэй хүдэлмэридэ гол анхаралаа хандуулнабди. Мүн колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зүгһөө гараһан али болохо шэнэ үүсхэл саг дары дэмжэгдэжэ, тэдэнэртэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ. Тиимэ дээрэһээ аймаг соо ажал хүдэлмэри дээрэ элдэб янзын шэнэ арга, үүсхэл үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, тэгшэ газар дээрэ силос дараха, мүнгэн түлбэридэ орохо гэхэ мэтын шэнэ асуудалнууд бодомжотойгоор шиидхэгдэжэ байна.

КПСС-эй айком хүтэлбэрилхы тушаалтанай экономическа һуралсал муу бэшээр эмхидхэнэ. Түрүү колхоз, бригаданuудта экономическа конференци, семинарнууд үнгэргэгдэнэ. Колхозуудай мүнгэн түлбэридэ орохо тухай гансахан асуудалаар олон хүнэй хабаадалгатай 4 экономическа конференци болоһон байна. Мүн кукурузын үндэр ургаса абаха тухай асуудалаар хэдэн конференци болоо. Энэ конференци дээрэ аймагай түрүү кукурузашан нүхэр Дампилов болон хүдөө ажахын бусад түрүүшүүл, мэргэжэлтэд элидхэл хэдэг юм. Тэрэшэлэн түрүү хонишод, һаалишад өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай малшадта хэлэжэ үгэдэг байна. Энэ мэтээр тушаалта хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалые бодото ажал хүдэлмэри дээрэнь эмхидхэхэдэ, аша үрэ схэтэй байдаг. Энэ жэлдэ аймаг соо дунда зэргээр гектар бүриин 388 центнер кукурузын ногоон эшэ набша хуряагдажа абтанхай. Кукурузашад нүхэд Дампиловай, Галдановай даадаг звеногойхид гектар бүриин мянгаад центнер шахуу ногоон эшэ набша абаһан байна. Тиигэжэ колхозууднай мүнөө жэл хамта 53 мянган тонно силос дараа. Үнеэн бүридэ 28 тонно силос хүртэнэ.

Мүнөө үедэ аймагай ажалшад КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, ехэ эдэбхи, зоригтойгоор хүдэлнэ. Гэбэшье аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, зүбөөр хубаарилан табиха, һургаха хүдэлмэридэ үшөөл дутагдалнууд олон. КПСС-эй айком тэдэнэй үүргэ, харюусалгые һулаар дээшэлүүлнэ, тэдэнэртэ эрилтэ багаар табина. Эдэ дутуу дунданuудаа усадхахын тула хэмжээ абажа байнабди.

Улан-Удэ городой партийна, советскэ, профсоюзна, комсомолой, предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы тушаалтан өөһэдынгөө зорилгонуудые муу бэшээр дүүргэжэ байна. Городой промышленна предприятинууд абаһан социалистическэ уялгануудаа болзорһоонь хоёр недели урид дүүргэхэнь гэжэ КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **Ножкин** пленумдэ мэдүүлээ.

Партиин Центральна Комитедэй июниин Пленум хүдэлмэришэдэй техническэ һуралсал дээшэлүүлхэ талаар шухала зорилго табиһан байна. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула бага зэргэ хүдэлмэри хэгдэжэ байбашье, дутагдалнууд олон. Городой предприятинуудай 3 мянган инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй 1350-ниинь техническэ дээдэ, дунда һургуули дүүргээгүй юм. Теэд мүнөө тэдэнэй оройдоо 314-ниинь ажалһаа һамжангүй дээдэ, дунда һургуулинуудта һурана. Хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй техническэ бэлэдхэлые улам дээшэлүүлхын зорилгоор город соо Техникын байшан эмхидхэбэл һайн байгаа. Мүн Улан-Удэдэ технологическа институт бии болгохо тухай асуудал шиидхэхэ шухала.

Манай республикын комплексно институт ажал хүдэлмэреэ промышленна предприятинуудтай холбоо барисаагүйгөөр ябуулна, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа һулаар үзүүлнэ.

Хэрбээ хоёр-гурбан жэлэй урда тээ барилгын организацинуудта инженерно-техническэ мэргэжэлтэд тон үсөөн байгаа һаа, мүнөө тэндэ 77 инженер, 209 техник, 75 мастер хүдэлнэ. Гадна зооветеринарна институдай барилгын факультедтэ 234 хүн, түмэр замай техникумдэ 280 хүн һурана. Барилгын организацинууд техническэ мэргэжэлтэдээр муу бэшээр хангагдабашье, түсэбөө оройдоо 85 процент дүүргэнхэй. Олон барилганууд харааглагдаһан саг болзортоо ашаглалгада үгтэнэгүй. Барилгын участогууд техникээр гүйсэд хангагдаһан байбашье һаа, тэрэнээ һулаар ашаглана. Мүн барилга дээрэ ажалладаг хүдэлмэришэд саг үргэлжэ һэлгэгдэжэ байһаар. Барилгын организацинуудай хүдэлмэриин эдэ бүгэдэ дутуу дунданuудые дары усадхахын тула КПСС-эй горком хэмжээ абажа байна гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

Манай аймагай партийна организаци һүүлэй жэлнүүдтэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, тэдэниие хүмүүжүүлхэ талаар нилээд хүдэлмэри хэжэ байна гэжэ партиин Баунтын айкомой секретарь нүхэр **Воронин** хэлээ.

КПСС-эй обкомой, республикын совнархозой туһаламжаар партиин айком Ципиканай рудоуправлениин хүтэлбэрилхы тушаалнуудта бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлтэй хүнүүдые оложо табиһан байна. Мүнөө эндэхи партийна организаци ажалшадай дунда эмхидхэлэй, ойлгуулламжын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулна. Энэ хэмжээнүүдые абаад байхада, урдань түсэбөө дүүргэдэггүй, гээгдэнги Ципиканай рудоуправлени мүнөө түсэбөө саг болзортонь дүүргэдэг болонхой. Алта малтаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, сентябриин 30-да дүүргэжэ, продукциингаа өөрын үные 1,2 процентээр химдаруулаа.

КПСС-эй айком аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ тушаа анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Һүүлэй үедэ экономическа конференци, семинарнууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, драгаар малтан абтаһан алтанай өөрын үные химдаруулха тухай асуудалаар алтанай промышленностиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатай экономическа конференци һаяхан болоһон байна.

Мүнөө үедэ КПСС-эй айком аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые колхоздо хүдэлхөөр эльгээхэ тушаа хэмжээ абана гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

Манай аймагай үндэһэн яһатан болохо эвенкнүүдһээ хүтэлбэрилхы мэргэжэлтэд үшөө үсөөн урган гарана. Республикын элүүрые хамгаалха, хүдөө ажахын министерствонууд энэ асуудалда анхарал хандуулнагүй. Красноярск, Хабаровск городуудай медицинскэ институдта жэл бүри 3—4 эвенкнүүдые эльгээжэ байгаа һаа һайн байгаа. Мүн Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдта эвенк-багшанарые бэлдэхэ тухай үгэ хэлэгшэ дурадхаа.

Баунтын аймагта промышленность, мал ажал, илангаяа оро олоор үсхэбэрилхэ арга боломжо ехэ бии. Теэд республикын Министрнүүдэй Совет, Совнархоз, зарим министерствонууд манай аймагта туһаламжа ехээр үзүүлхэ һотой. Мүнөө аймагай промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүтэлбэрилэгшэд доторой арга боломжонуудые хаража үзөөд, алта малталгаар долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид — 5 жэл соо дүүргэхэ гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ.

КПСС-эй обкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудал тушаа партиин Бичурын айкомой секретарь нүхэр **Большаков**, облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Шевченко**, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Желтый**, автотрестые эрхилэгшэ нүхэр **Ануев**, хэлхээ холбооной управлениин начальник нүхэр **Мингажетдинов**, партиин Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр **Попов**, гүрэнэй банкын Бурялай конторые эрхилэгшэ нүхэр **Черненко** гэгшэд, хамта 17 хүн үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар пленум тогтоол баталан абаа. Пленум областной XXII партийна конференци 1960 оной январиин 28-да зарлаха тухай тогтоол баталан абаһан байна.

Улан-Удын модоной заводой түрүүшүүл

Бурядай совнархозой түрүү предприятинуудай нэгэн болохо Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд үйлэдбэридөө байһан арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ, продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб уридшалан дүүргээ.

Октябриин хориной үдэр тус предприятида болоһон митинг дээрэ заводой хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхажа, жэлэй эсэс болотор үшөө хэдэн миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ гэһэн шэнэ уялга баталан абаа.

Үдэр ерэхэ бүри эндэ түрүүшүүлэй тоо улам олошорно. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ) коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн сортировщигуудай бригадир нүхэр Иванов, станочнигуудай бригадир Галина Симонова.

Л. Хайдуровай фото.

Республикын колхоз, совхозуудта таряалангай һолоомо суглуулжа һүрилхэ, трактор заһабарилха хүдэлмэриин ябаса тухай

1959 оной ноябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	һолоомо суглуулжа һүрилэлгэ	Трактор заһабарилга: Колхозуудта	Трактор заһабарилга: Заһабарилгын техническэ станцинуудта
Байкало-Кударын	52,9	14,2	—
Баргажанай	50,0	14,2	—
Баунтын	88,9	—	—
Бичурын	24,6	50,0	—
Зэдын	40,1	10,5	50,0
Яруунын	82,1	1,6	—
Заиграйн	32,2	6,8	—
Закаменай	52,2	—	—
Иволгын	63,9	—	—
Кабанскын	43,8	—	9,1
Хэжэнгын	56,5	—	14,3
Кударын	51,2	15,0	—
Курумканай	18,2	2,1	14,3
Кяхтын	48,6	2,1	—
Мухаршэбэрэй	25,3	4,7	11,1
Прибайкалиин	72,5	2,4	—
Хойто-Байгалай	100,0	—	—
Сэлэнгын	90,8	5,8	50,0
Тарбагатайн	35,5	3,6	14,3
Ториин	52,0	—	—
Түнхэнэй	100,0	6,6	5,9
Хориин	48,3	12,5	16,7
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	12,5	—	
Борьёогой	19,2	11,9	
Яруунын	88,0	2,7	
Иволгын	71,0	—	
Кабанскын	100,0	—	
Кяхтын	63,7	28,6	
Сэлэнгын	100,0	2,3	
Хориин	57,8	13,8	
«Эрдэм»	43,6	10,7	

Комсомолой путевкоор...

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мал ажал хүгжөөлсэхөөр шиидэһэн хоёр басагад Хэжэнгын аймагай түб тосхонһоо һаяхан ерэбэ. Эдэ хоёр комсомол басагад Роза Шойжилова, Мария Дагбаева гэгшэд комсомолой путевкоор тус колхоздо эльгээгдэһэн байна. Залуу басагад наһаар багашье һаа, мал ажал дээрэ ажаллаха ехэ дуратай. Мүнөө эдэнэр Нуурай Арадахи гүүртын һубай мал адуулалсажа байнхай.

Д. Цыжипова.

ХҮГЖЭЖЭ БАЙҺАН КОЛХОЗ

1953 оной КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пленумэй һүүлээр партимнай эрхим хүнүүдээ хүдөө ажахые хүтэлбэрилхөөр эльгээгээ һэн. Богони болзор соо хүдөө ажахыгаа эрид ехээр хүгжөөхэ, ниитын малай тоо толгой олошоруулха зорилго тэдэнэй урда табигдаһан байна.

1953 оной һүүл багта Житихин Хэжэнгын гээгдэнги «Заря» колхозой түрүүлэгшээр һунгагдаа һэн. Михаил Гурьянович түрүүшын үдэрһөө хойшо колхозойнгоо эрхим хүнүүдтэ түшэглэн артелиингээ экономикые гүнзэгыгөөр шудалжа эхилбэ. Тиихэдээ малай байра олоор бариха, малай үүлтэр, ашаг шэмэ абалгые эрид һайжаруулха, ажаһуудалай, культурна барилгые үргэнөөр хэхэ шухала байһан юм.

Хүдөө ажахые һайнаар мэдэхэ хүн манай ниитын ажахые хүтэлбэрилжэ эхилээ гэжэ эндэхи колхознигууд ойлгоо һэн. Иигэжэ тэдэнэр даалһан ажалдаа оролдосотойгоор хандажа эхилээ. Нэгэ жэлэй үнгэрөөд байхада, колхозой ажахы хүгжэжэ, ажалта үдэртөө колхознигууд ехэ юумэ абажа захалаа.

Эрхим амжалта туйлахын тула таряа ургуулагшад, һаалишад, хонишодой дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа. Мүрысөөнэй дүн һара бүри согсологдожо, түрүүшүүлэй нэрэ хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг болоо. Мүн тоо бүридхэл нилээд һайжаруулагдаа. Түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ асуудалда колхозой правлени ехэ анхарал хандуулһан юм.

Жэл ерэхэ бүри ниитын ажахы улам хүгжэжэ байба. Колхозой түрүүлэгшэ хүнүүдээ зүбөөр хубаарилан табиха, тэдэнээ зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Партийна, комсомолой организацитай зүбшэн хэлсэжэ, коммунистнууд, комсомолшуудаа, залуу колхознигуудые мал ажалда ажаллахаар эльгээбэ.

1958 ондо аймаг соогоо түрүүлэн «Заря» колхозойхид техникэ худалжа абаа. Мүнөө тус колхоздо 14 автомашина, 18 трактор, 11 комбайн, мүн хүдөө ажахын бусад олон машина тоологдоно. Энэ абаһан техникээ бүхэли жэл соо зүбөөр ашаглаһанай ашаар, колхоз саг болзор соогоо һайн шанартайгаар хабарай тарилга үнгэргэһэн, ниитынгээ малда үбһэ тэжээл бэлдэһэн, таряа хуряалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэһэн байха юм. Үбһэ тэжээл, түлеэ, наг шэбхэ, мүн барилгын хэрэгсэл зөөлгэдэ техникэ хүсэдөөр хэрэглэгдээ. Энээнэй ашаар колхознигуудай ажал нилээд хүнгэдхэгдөө.

Оронойнгоо түрүү колхозуудай жэшээгээр тус колхоз энэ жэлэй январьһаа мүнгэн түлэбэридэ ороһон байна. Энэ шэнэ түлбэри колхознигуудые ехээр урмашуулна. Мүнөө тэдэнэр ниитын ажалда бүри дуратайгаар хабаадалсадаг болоо. Гадна ниитын журам һайжаруулха, ажалай эмхидхэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ энэ шэнэ түлбэри ехэ нүлөө үзүүлнэ. Ниитын үйлэдбэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, үнэн сэхээр ажалладаг колхознигууд һарадаа 500—1000 түхэриг мүнгэ абадаг болоо.

Ашаглагдадаг газарай талмайн ехэ байха, ажал хэхэ шадалтай колхознигуудай олон, мүн ниитын малай тоо толгойн олон байха бүри ажахыгаа холын хараатайгаар хүгжөөжэ боломоор гэжэ нүхэр Житихин һайнаар ойлгодог. Тиимэһээ «Заря» колхозые хүршэ Тельманэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельтэй нэгэдүүлхэ тухай дурадхал Михаил Гурьянович оруулһан юм. Хоёр колхозуудай гэшүүд энэ дурадхалые халуунаар дэмжээд, томодхогдоһон хүдөө ажахын артель болохо гэжэ февраль соо шиидэһэн байна. Тэдэнэр хамтынгаа суглаан дээрэ томодхогдоһон ажахыгаа «Дружба» колхоз гэжэ нэрлээ һэн.

Мүнөө энэ колхоз аймаг дотороо томо ажахынуудай нэгэниинь юм. Эндэ бүхы түрэлэй 12000 гаран толгой мал, 845 толгой шубууд тоологдоно. 3300 гектарта ороохото культура таригдана. Энэ жэлдэ колхоз баян ургаса хуряагаа. Түсэбөөр хараалагдаһан 10 центнерэй орондо 13,8 центнер орооһон гектар бүриһөө хуряагдаа. Бригадир нүхэр Скуратовай хүтэлбэрилдэг 3-дахи комплексно бригадынхид 776 гектарай нэгэ га бүриһөө 17,2 центнер, тэрэ тоодо 250 гектарай га бүриһөө 25 центнер ороохо суглуулһан байна. Һүүлэй 20-иод жэлэй туршада иимэ баян ургаса аймаг дотор абтаагүй байгаа. Саг соогоо хахалагдаһан пар дээрэ сортовой үрэһөөр хэрээһэлүүлһэн аргаар тарилга хэһэнэй, мүн ургасаяа амяарлан хуряаһанай ашаар баян ургаса абтаа.

Мяха, тоһо, үндэгэ, һү, нооһо ехээр абадаг болохо талаар ехэ анхарал оролдолго гаргаһанай ашаар тус колхоз гүрэндэ таряа, мяха, һү, нооһо, үндэгэ тушааха түсэбөө болзорһоонь урид, ноябриин нэгэндэ дүүргээд, түсэбһөө гадуур 1561 центнер ороохо, 141 центнер мяха, 800 центнер һү, 2269 үндэгэ гүрэндөө худалдаһан байна.

Тус колхозой олзо доходые энэ жэлдэ 4 миллион 500 мянган түхэриг болгохо гэжэ түсэбөөр хараалагданхай юм. Үнгэрэгшэ юһэ һарын дүнгөөр колхоз 2 миллион 936 мянган түхэригэй олзо доходтой болоо. Ажахын жэлэй дүүрэтэр нэгэ миллионһоо үлүү олзо доход оруулагдаха юм.

Үнгэрэгшэ 9 һарын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан суглаанууд колхозой гурбан комплексно бригаданuудта үнгэргэгдөө. Колхозой түрүүлэгшэ М. Г. Житихин ниитынгээ ажахын хэр зэргээр хүгжэжэ, ямар һалбариһаа хэды шэнээн олзо доходой абтаад байһан, финансово-үйлэдбэриин түсэбые дүүргэхын тула хэды олзо доходой оруулагдаха тухай, мүн колхознигуудай урда ямар зорилгонуудай табигдаад байһан тухай артелиингээ гэшүүдтэ тодорхойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна. Колхозой гэшүүд ажахынгаа дүнгүүд тухай тодорхойгоор хөөрэлдэхэ зуураа, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа элирүүлэн, ажалайнгаа дутагдалнуудые усадхаха талаар юу хэхэ хэрэгтэй байһан тухай хөөрэлдөө. Бии байгаа арга боломжонуудаа элирүүлхэ зуураа, тус колхозойхид 1960 ондо шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаһан байна.

Гуша мянгатан Михаил Гурьянович Житихинэй хүтэлбэрилдэг «Дружба» артель иигэжэ улам бэхижэнэ.

Д. Доржиев.

РЕПОРТАЖ

Талын дунда бодоhон завод

Баян дэлгэр Бичура тосхонhоо баруулжаа хэдэн модоной газарта түхеэрэгдэhэн томо гэр, барилганууд, мүн огторгой өөдэ ёдойлдоhон ута хоолойнууд аяар холоhоо үргэн талын дунда тобойн харагдадаг. Энэ хадаа Бурят оронойнмай шэнэ предприятинуудай нэгэн—Бичурын сахарай завод гээшэ.

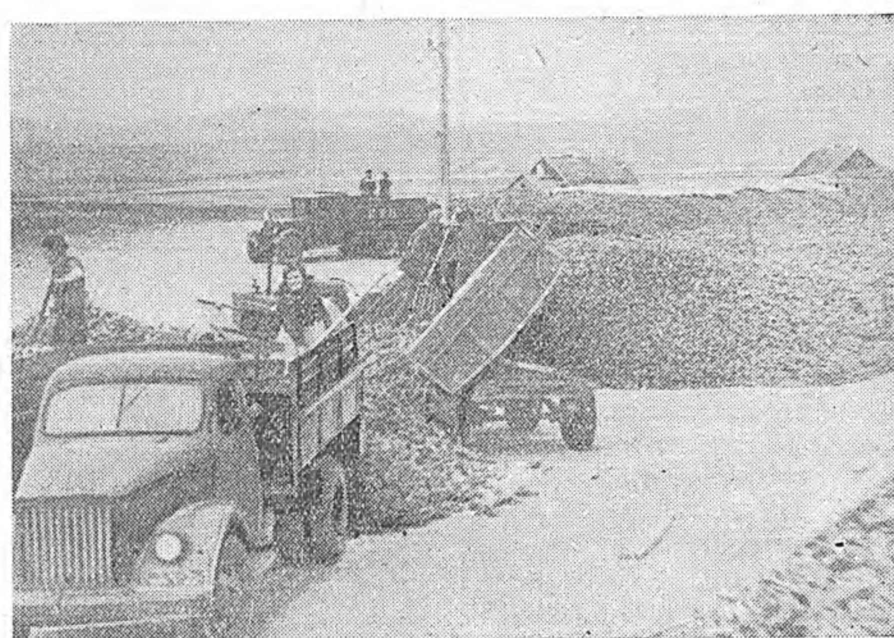
Республика дотороо анха түрүүн Мухаршэбэрэй, Кударын, Бичурын аймагуудта сахарай свёклын ехээр таригдадаг болохо үедэ эмхидхэгдэhэн тус завод 17-дохи жэлээ хүдэлжэ байна. Хоохон талын дунда урган бодоhон энэ завод шэнэ техникэ, түхеэрэлгээ хүсэд хангагдаhан республикын томохон предприятинуудай нэгэн болоноой.

Үглөөнэй эгээ 8 часта заводой ута хоолойнуудай hүртэй шанга дохёо зэдэлжэ, ажалай шэнэ үдэрэй эхилhэнииe мэдүүлхэдэнь, түрүүшын халаанай хүдэлмэришэд станок, машина, түхеэрэлгэнүүдэйнгээ хажууда байра байраа эзэлэнхэй байба.

Эгээн түрүүн заводой доодо дабхарта свёкло угаадаг, сэбэрлэдэг цех соо ороходо, тусхай конвейерээр асаргадаад, ехэ амhарта соо сугларhан свёклые хүсэтэ машинанууд забда залигүй уhан соо худхажа зайлаад лэ гаргана. Угаагдажа сэбэрлэгдэhэн свёкло элэгэр түмэр хабтагай дээрэ адхагдаад, саашаа hолжорон түлхигдэжэ, томо гэгшын машинын «аман»-люк руу орожол байна.

—Тус цехын бүхы хүдэлмэри сүм оньhожоруулагдажа, булта машиныш хүсөөр бүтээгдэдэг болонхой. Энээнhээ урагша эндэ свёкло уhанда худхажа угааха, зайлаха, сэбэрлэхэ хүдэлмэри ехэнхидээ шахуу 3—4 хүнэй гараар хэгдэдэг байhан юм. Свёкло болбосоруулжа, сахар болгохо эндэхи гол цехын ажал нилээд оньhожорулагдаа,—гэжэ цехые даагша Петр Гнеушев хөөрэнэ.

Энэ цехhээ саашалhан олон машина жэрын харагдана. Свёкло шахан низалха, шэнгэн шэмэ шүүhэнь нэгэ тээшэнь, үдэхэнь нүгөө тээшэнь илгаха түхеэрэлгэнүүд, иишэ тиишээ нугаран годиhон тоо томшогүй олон нарин, бүдүүн хоолой, соргонууд эндэ бии. Заводой хоёрдохи дабхарай ужжам, hаруул зал соо баhал төөришэхөөр олон сорго, хоолойнууд тодхоотой. Ялагар шэрэтэй айхабтар томо бак, цистернэнүүд халуун уураар амилан шааялдана. Тэдэнэй дундуур саб сагаахан халаадуудые үмдэhэн

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводто сахарай свёкло хадагалдаг складай талмай дээрэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сахарай свёклын шэмэ шүүhэ гаргадаг сатурации машинын түрүү хүдэлмэришэн Нина Семенюк ажаллажа байна.

М. Намжиловай фото.

хэдэн хүнүүд ябажа, элдэб орёо оньhон приборнуудые наринаар хаража, шалгана, энэ тэрэ барюулнуудые мушхажа, тааруулан табина.

— Эдэмнай сахарай свёклын хэршэдэhэ уураалаар шанажа үдхэрүүлхэ, мүн тэрэнэй шэнгэн шүү-

> *Партиин ЦК-гэй июниин пленумэй шиидхэбэрииe дүүргэхын түлөө!*

hыень бүлэжэ болбосоруулан амтаруулха диффузионно батарейнүүд, префикатор, пресс, сатураци болон вакуум-аппаратууд гэхэ мэтэ тон орёо оньhон машина, түхеэрэлгэнүүд гээшэ. КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумhээ хойшо манай заводойхид энэ гол цехынгээ хүдэлмэрине оньhожоруулжа, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ тушаа нилээд ехэ хүдэлмэри хээ юм. Жэшээнь, диффузионно батарей абаад үзэе. Энээнhээ урагша тэрэнэй доодо хабхагые гараар нээжэ, хаажа байhан тон хүндэ, эрсэдэлтэй байгша hэн. Батарейн хабхагые халта муугаар хаабал, тэрэнь гэнтэ өөрөө нээгдээд, ехэхэн hаад тойбо ушаруулдаг байгаа. Харин энэ жэлдэ тус түхеэрэлгэдэ гидравлическа түхеэрэлгэ тодхообди. Тиихэдэ урдань сахар шанадаг вакуумаппаратуудай амhартын бага байhан дээрэhээ, тэдэ сүүдхэдэ өөдтэй юумэ бүтээдэггүй hэн. Мүнөө вакуумай амhарта, цистернэнүүдые ехэ болгоhоной ашаар сүүдхэ бүрин ажалай бүтээсые 30 процентээр дээшэлүүлээбди,—гэжэ заводой директор нүхэр Смирнов хөөрэнэ.

Ниэрэшье эндэ цех, бригада бүхэндэ ябахада хүнэй хэхэ хүдэлмэрииe хүнгэдхэжэ, ажалай гаргашые эрид хороохо тушаа горьтой оролдолго гаргагдаhаниинь хаа хаанагүй харагдана.

Сахар хатаажа гаргадаг машинын хажууда ошоходомнай буурал толгойтой наhажаал болоhон хүн ехэ машинын олон тоотой приборнуудые тон наринаар шалган хаража, дэбтэр дээрээ юушьеб тэмдэглэнэ. Энэмнай заводой үнинэй, түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Серафим Иванович Буглов байба.

— Байгша ондо манай завод продукциин шанарые эрид hайжаруулхын түлөө ехээр оролдожо, сахар хатаадаг машинада олон шэнэ шэнэ оньhожоруулга, түхеэрэлгэнүүдые хээ юм. Тэрэнэй ашаар мүнөө сахарнай үнгөөрөө, шанарайнгаашье талаар тон hайн сэгнэлтэйгээр абтадаг болоо,—гэжэ нүхэр Буглов хэлэнэ.

Гадна заводой бусад цехүүдтэшье оньhожоруулга ехэ хэгдэhэн байна. Энэ жэлдэ эндэ түрүү хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй оролдолгоор уралан нарижуулгын, хаалан зохёолгын 22 дурадхал үйлэдбэридэ хэрэглэгдэжэ, заводто бүхыдөө нилээд ехэ мүнгэ, зөөриин алмалта, арьбалалта хэхэ арга олгоо.

— Жэшээнь, байгша ондо бүхы гол хүдэлмэринүүдые hайса оньhожоруулжа, машинын хүсэ зүбөөр хэрэглээд байхадаа, саашадаа заводойнгоо ажалай бүтээсые нёдондонойхиhоо сүүдхэдэ 25—30 процентээр дээшэлүүлжэ, долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид, 5—6 жэл соо дүүргэхэ зорилготойбди. Тиихэдэ энэ жэлдэ бүхыдөө 15 мянган центнер эрхим шанартай сахар гаргаха гэжэ гү, али түүхэй эдсвёкло ехээр алмаад, түсэбhөө гадуур 2 мянган центнер сахар үйлэдбэрилжэ, республикынгаа ажалшадта үгэхэбди. Мүнөө үнгэрhэн октябрь, мүн ноябриин түрүүшын хахад hарын дүнгөөр заводнай hара хахадайнгаа түсэбые 135 процент дүүргээд байна. Энээгээр бодоходо, урдаа табиhан зорилгоёо эрхимээр дүүргэхэмнай лабтай. Завод соогоо инженернүүд Полуян Федоров, Зинаида Иванова гэгшэдэй хүтэлбэриндэг халаанайхид бүтээсэ ехэтэй ажаллажа шалгарна. Иланга газоаппаратчик Иосиф Степаненко, хүдэлмэришэд Павел Игнатченко, Ирина Непомнящих, паровой машинада хүдэлдэг Никита Иванов гэгшэдэй оролдосото ажалые тэмдэглэмээр,— гэжэ түсэблэлгын таhагые даагша Николай Никифоров хөөрэнэ.

Заводой хашаа соо хада гүбөө мэтээр обоолгоhон свёкло хүсэтэ машинада оньhон аргаар ашаган, завод руу ябуулагдажал байна.

— Энэ жэлдэ харьяата колхозуудтамнай hая наашаншье үргэдөөгүй ехэ свёкло ургаа, мүнөө гурбан аймагhаа бүхыдөө 180 гаран мянган центнер свёкло тушаагдаад байна. Энэмнай нёдондонойхиhоо 2 дахин ехэ болоно,—гэжэ свёклын пунктые даагша нүхэр Гнеушев хөөрэнэ.

Заводойхид түйлаhан амжалтаараа заашье hанаагаа амаранги, эрхим шанартай сахар бүри элбэг ехээр гаргахын түлөө ниигэжэ эдэбхитэйгээр ажаллана.

М. Намжилов.

ОЛОНОЙ ХЭРЭГЭЙ ТҮЛӨӨ ОРОЛДОГШО

Раис Гореевые судна-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд үбгэн залуугүй бултадаал мэдэхэ, таниха юм. Нүхэр Гореев бүри залуухан ябахадаа 1945 ондо ФЗО-гэй hургуули дүүргээд, тус заводто ажаллахаар эльгээгдэhэн байгаа.

— Түрүүшынгээ үдэр заводто ажаллахаар ерэхэдэм хэсүүтэйхэн лэ байгаа hэм. Абаhаар ажалай дүршэлгүй байжа, нилээд ядаргаша hэм. Слесариин мэргэжэл шудалхадамни заводой үнинэй хүдэлмэришэд горьтойхон туhаламжа, заабари үгэдэг байгаа,—гэжэ нүхэр Гореев мүнөө хөөрэдэг.

Нүхэр Гореев заводто ажаллажа эхилhэн түрүүшын хэдэхэн hарануудта слесариин мэргэжэлтэй болоод, заводойнгоо түсэбтэ даабаринуудые дүүргэлсэжэ эхилhэн юм. Комсомол хүбүүн Раис заводто слесарьээр ажаллажа байхадаа өөрынгөө шадабари, мэргэжэлые дээшэлүүлхын хойноhоо үдэр бүри оролдог, шэнэ юумые дэмжэдэг, үүсхэлшэ нүхэр байhанаа харуулжа эхилhэн байгаа. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри Раис Гореев мэргэжэл ехэтэй слесарь болохоhоо гадна, ухаалан зохёолго, уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хүндэ хүшэр ажалаа бэлээр, гаргаша багатайгаар бүтээхые оролдодог байгаа.

...Раис Гореевэй сэрэгэй албанhаа бусажа, түрэл заводтоо ерэхэдэнь тэрэниие заводой дирекци, партиина организаци hаяхан эмхидхэгдэhэн комсомол-залуушуулай бригадын бригадираар томилhон байгаа. Нүхэр Гореев залуушуулые ударидан ажаллаха зуураа, тэдэнэйнгээ мэргэжэл шадабарые дээшэлүүлхэдэнь, ондоо мэргэжэлтэй болохоодонь хододоо туhаламжа үзүүлжэ, заабарилжа ябагша hэн. Богонихон сагай хугасаа соо тус бригадын гэшүүн бүхэн хоёр—хоёр мэргэжэлтэй болоhон, hара, квартал бүриингөө даабарине үлүүлэн дүүргэдэг болоhон түхэтэй.

«Эрэ хүн зориhондоо» гэhэн арадай аман үгын ёhоор, нүхэр Гореев hуралсал, мэргэжэлээ дээшэлүүлхын зорилгоор хүдэлмэришэн, залуушуулай эдэбхи hургуулида hуралсажа эхилээ бэлэй. Раис Гореев үдэшын hургуулида гурбан жэлэй туршада таhалгаряагүй hуралсажа, арбадахине дүүргээд, удаань политехническэ институтда заочноор hуралсажа байнхай. Нүхэр Гореев мүнөө дээрээ диплом үгэшье hаа, ажалаа яhала hайн мэдэхэ, шуран бэрхэ хүн юм. Энэ оной хабар заводой дирекци, партиина организаци Раис Гореевые заводой конструкторско бюродо инженер болохыень дурадхаhан байгаа. Нүхэр Гореев өөрынгөө мэргэжэл, шадабарине хаража үзөөд, инженер болохо тухайгаа мэдүүлhэн юм. Раис Гореевэй урдань ажаллажа байhан бригада тээсгэн коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэжэ эхилhэн байна. Тиихэдээ бригадынхидынь нүхэр Гореевые тус мүрысөөндэ оролсожо, хүдэлмэришэдтэ техническэ туhаламжа үзүүлхынь гуйhан байгаа.

Нүхэр Гореев бригадынгаа уряае халуунаар hайшаажа, сугтаа ажаллаха дуратайгаа мэдүүлээ. Тиигэжэ Раис Гореев хүдэлмэришэдтэеэ сугтаа ажаллажа, түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ зорилгоёо хэрэгжүүлхэ бүтээсэтэй оролдолго бүтээлсэжэ байнхай.

Д. Балданов.

Сильно саанаhаа

А. И. Микоянай Мехикодэ ошоод байhан тухай

МЕХИКО, ноябриин 20. (ТАСС). Мексикэдэ албан хэрэгээр ошоод байhан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян бээ даанхай байдалтай болоhоной дурасхаалда зорюулагдаhан монументын дэргэдэ сэсэг табяа.

Тэрэнэйнгээ hүүлээр, монументын дэргэдэ сэсэг табиhан хүндэтэ айлшадайнь дэбтэртэ А. И. Микоян иигэжэ бэшээ: «Мексикын эрхэ сүлөөгэй, бээ даанхай байдалай түлөө тэмсэлэй национальна баатарнуудые совет арадай гүнзэгы ехээр хүндэлжэ байhые мэдүүлхэ гээшэ нангин хэрэг гэжэ тоолоноб. А. Микоян, 1959 оной ноябриин 19».

Ороршоо болоhон хойно, А. И. Микоян СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо С. Борисовтай, СССР-нээ Мексикэдэ байдаг элшэн сайд В. И. Базыкинтай хамта промышленностиин, худалдаа наймаанай министр Рауль Салинаста ошожо, хани халуунаар хөөрэлдөө.

Мүн тэрэ үдэртөө А. И. Микоян, тэрэнэнтэй суг ябалсаhан хүнүүд президентын ордондо ошожо, Мексикын президент Лопес Макеос гэгшэдэ айлшалаа. Микоян Матеос хоёр хани ёhоор хөөрэлдэhэн байна. СССР-эй элшэн сайд В. И. Базыкин, Мексикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Тельо хөөрэлдөөндэ үедэ байлсаа.

Ябаха дээрээ А. И. Микоян президентдэ элүүр мэндэ hүхыень, хүдэлмэридөө амжалта түйлахыень хүсөө. Президент А. И. Микояндa hайниие хүсөөд, Мексикэдэ айлшалагтнай аятай hайн байха бээ гэжэ найдажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Президентын приемнын үүдэндэ сугларhаад байhан олон корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусахадаа А. И. Микоян иигэжэ тэмдэглээ. СССР Мексика хоёрой хоорондохи харилсаанай асуудалнуудаар, алишье таладамнай хамаатай уласхоорондын асуудалнуудаар президенттэй хөөрэлдөөбди.

Зүгөөр Мексикэдэ минии айлшалга байhан тухай хэлэхэ болоо hаа, энэ айлшалгамни тон hайнаар үнгэржэ байна. Танай арад ехээр хүндэлэн угтана. Энэнь манай орондо тэдэнэй ехэ hайнаар хандадаг байhые гэршэлнэ гэжэ А. И. Микоян мэдүүлээ.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулгашадай уулзалганууд ямар удхашанартайб гэжэ корреспондентнүүдэй нэгэнэй табиhан асуудалда харюусахадаа, А. И. Микоян иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Иимэ уулзалганууд эб найрамдал бэхижүүлхэ шухала аргануудай нэгэн болоно. Дайнай аюулhаа арадуудай түбэгшөөжэ, айжа байхаяа болихын тулада бүхы зэргын тушаалтадай хоорондо холбоо барисаа байгуулха шухала.

Президентдэ айлшалhанайнгаа hүүлээр, А. И. Микоян Мексикын сенадта ошоо. Конгрессэй байшангай дэргэдэ Мексикын ниислэлэй хүн зон олоороо сугларжа, А. И. Микоянай, тэрээнтэй суг ябалсаhан хүнүүдэй ерэхэдэ, нэрьесэ альга ташажа, «Айлшалагты!», «Советскэ Союз мандаха болтогой!» гэhэн уреэлнүүдые табижа, тэдэниие угтаа. А. И. Микоян сенадай заседаниин зал соо ороо. Сенадай түрүүлэгшэ Эдуардо Ливас Вильяреаль тэрээндэ хандан амаршалгын үгэ хэлээ.

Удаань, А. И. Микоян үгэ хэлэхэдээ, олониитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүд энхэ тайбанаар зэргэ оршон байжа шадаха, оршон байха ёhотойшье гэжэ тэмдэглээ. Хүн түрэлтэнэй общественно мүнөө үеын хүгжэлтэhөө уламжалан заабол зэргэ оршон байха шухала болоно.

Эб найрамдалда дуратай арадуудай хамтын оролдолгын ашаар hүүлэй үедэ уласхоорондын оршон байдалай hайжаржа байhан тухай, уласхоорондын бүхы оршон байдал hайжаруулгада Н. С. Хрущевой США-да айншалгын үгэ ехэ удхашанартай байhан тухай, буу зэбсэг бүхы дээрэнь, хүсэдөөр хурааха тухай А. И. Микоян дэлгэрэнгыгээр хэлэhэн байна. Мексикын болон Советскэ Союзай хоорондохи хани ёhоной харилсаан хоёр орондо арадуудай аша туhада зорюулагдан саашадаа улам ехээр хүгжэхэ бээ гэжэ найдажа байhанаа А. И. Микоян үгынгөө түгэсхэлдэ элирхэйлэн мэдүүлээ.

Сенатор Эдуард Ливас Вильяреаль харюугай үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микояниие, тэрээнтэй суг ябалсаhан хүнүүдые сенадай зүгhөө халуунаар амаршалаад, Мексикэдэ hайн айлшалгые тэдэндэ хүсэhэн байна.

Манай городто бүри hаяар нээгдэхээ байhан советскэ выставкэ Советскэ Союзай болон Мексикын хоорондо экономическа болон культура холбоо саашадань бүри ехээр хүгжөөлгэдэ туhалха байhанинь лабтай. Совет арадай техническэ түйлалтануудые бүри hайнаар мэдэжэ, тэрээндэ сэгнэлтэ үгэхэ тон hайн арга боломжо энэ выставкэ биднэдэ олгохо байна. Выставкын эмхидхэгдэные хани ёhоной ябуулга гэжэ бидэнэр тоолонобди. Выставкын нээлгэхэ болоhондо Мексикын арад үнэн зүрхэнhөө баясана гэжэ сенатор хэлээ.

Тэрэнэй hүүлээр Ливас Вальяреаль сенадай зүгhөө А. И. Микоянда бэлэгүүдые барюулна.

Удаань, А. И. Микоянай хүндэлэлдэ зорюулагдаhан уулзалга болоо. Уулзалгын үедэ А. И. Микоян сенаторнуудтай, айлшадтай, мүн корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэhэн байна.

А. И. Микоян сенадай байшанhаа гараба. Мексикын хүн зон тэрэниие халуунаар амаршалаа. А. И. Микоянай хэлэhэн үгын радиогоор дамжуулагдахада тэдэнэр шагнаhан байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоянай хүндэлэлдэ зорюулан, СССР-нээ Мексикэдэ байдаг элшэн сайд В. И. Базыкин үдэшэнь уулзалга хэhэн байна. Гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Тельо, Мексикын гүрэнэй бусад ажал-ябуулагшад, Мексикын олониитын болон хэблэлэй түлөөлэгшэд уулзалга дээрэ байлсаа.

Италида ехэ хура бороо ороо. Мүн задархай үүлэрнүүдтэ hалхи шуурган болоhон байна. Зарим городуудта гэр байранууд hандаржа, харгынууд абдаржэ. Зураг дээрэ: Брешиа город шадар. Энэ хүн hандарhан гэрэйнгээ хажууда байна. Тэрэнэй бүхы эд зөөринь хосороо.

Публифотын фото.

Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха

ООН-эй Генеральна Ассамблейн Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 20. (ТАСС). Зүбшэхэ зүйлэйнгөө шухала пунктые—ядерна, термоядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай Индиин дурадхал зүбшэхэлсэлгые ООН-эй Генеральна Ассамблейн Политическэ комитет үдэр урдэшэ дүүргэбэ.

Хоёр резолюциин проектнүүд дэлгэрэнгы олонхиин дуугаар hайшаагдаа. Австриин, Швециин, Японой дурадхаhан резолюциин проект 66 гүрэнэй дэмжэлгэ абаба. Тэрэнэй түлөө 76 ороной делегаци дуугаа үгэhэн байна. Франци, Китай, Афганистанай делегацинууд hаналаа баряа.

Удаань 24 ороной хамтаараа дурадхаhан резолюциин проект үндэр дуунда табигдаба. Энэ проектын түлөө 60 делегаци дуугаа үгэбэ. Энээниие буруушаажа, гансахан Франциин түлөөлэгшэ дуугаа үгэhэн байна. 17 орон, тэрэ тоодо США, Англи, Бельги, Испани, Голланди, Турци, Таиланд, Израиль, Латинн Американ зарим оронууд hаналаа баряа.

Дуугаа үгэлгын дүнгүүд, мүн тус шэн ороной делегацинуудай хабаалдаа үгэ хэлэлгэ юу харуулаад гэхэдэ, уласхоорондын энэ тушаалда асуудал бүтэхэ тээшээ шиидхэхэ тон шухала болоhые харуулhан байна. Хүн зониие олон жэл худхаха буу зэбсэг туршалга болихо удамжыень болюулха гэhэн эрилтэ мүн дэлхэйн үгэ хэлэhэн делегатуудай бүхы дахин шаахуу (ганса нэгэнhээ бэшэ) хэhэн байна. Иимэ туршалга урдаа зэбсэг хураалгада бүхы эб найрамдалай хэргэтэ аюултай байха гээшэ тэдэнэр тэмдэглэhэн байна.

Франциин Национальна суглаан

ПАРИЖ, ноябриин 19. (ТАСС). ТАСС-эй корреспондент В. Сысоев иигэжэ мэдээсэнэ.

Национальна суглаан 1960 оной сэрэгэй бюджедэй проектые зүбшэн хэлсэжэ үсэрэлдэр дүүргээд, правительствын эрилтын ёhоор 17 миллиард франк сэрэгэй гаргашада зорюулхаар баталаа. Энэнь урдахи жэлнүүдэйхиhээ hүргүй ехэ юм.

Сэрэгэй бюджедэй нилээд ехэ хубинь Алжиртахи дайн байлдаанда гэлжэлүүлэгдэ, мүн Франциин атомна зэбсэг бии болгохо хэрэгтэ зорюулагдана.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Кубын ажалшадай конфедерациин национальна конгресс дээрэ Фидель Кастро үгэ хэлэбэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 20. (ТАСС). Пренса Латина гэжэ агентствын корреспондент Гаваннаhаа иигэжэ мэдээсэнэ. Кубын ажалшадай конфедерациин 10-дахи национальна конгрессто ороной бүхы районуудhаа 3.800 делегат сугларhан байна. Орон дотор аграрна реформо саашадань хэхээр, индустриализацилгын, гэгээрэлэй программануудые бэелүүлхээр, хүдэлмэришэд, тариашад болон бүхы арадай байдал hайжаруулхаар правительство шиидэнги байна гэжэ Кубын премьер-министр Фидель Кастро конгрессые нээхэдээ элирхэйлэн мэдүүлээ.

Кубада хэгдэжэ байhан социальна шэнэдхэлгэнүүдые hаатуулхын тулада орон доторхи, мүн тэрэнэй газаа тээгүүр байhан томо томо капиталистнуудай гаргадаг hэдэлгэнүүдые Фидель Кастро буруушаагаа. Революционно түйлалтануудые бататхахын тулада хүдэлмэришэн, тариашадай милициие байгуулха гэжэ түсэблэжэ байhан тухайгаа Кастро мэдээсээ.

Гурбан гүрэнэй Женевэдэхи зүблөөн

ЖЕНЕВА, ноябриин 20. (ТАСС). Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай асуудалаар гурбан гүрэнэй зүблөөнэй ээлжээтэ заседани болоо, хиналта хэхэ комиссиин гэшүүдые зүбөөр хубаарилха тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Удаадахи заседаниинь ноябриин 23-да болохо.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина,26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-55, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01202. г. Улан-Удэ Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5110.